

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petti sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, április 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Vörös zászló.
A képviselőház ülése.
Egyrői-máserói. Irta: Lux Terka.
A szocializmus és a románok.
Bendülés Kétegyháza.
Prielle Kornélia Zilahyhoz.
A politikai helyzet.
A motoros közlekedés.
Pör a villamos társulat ellen.
Az aradi román zsinat.
Akasztás Bécsben.
A 16-ot meghosszabbítás.
Aradi fiatal ember öngyilkossága Bécsben.
Nevezetes piacterek.
A cirkusz romantikája.
Hurbánt fölmentették.

Vörös zászló.

Arad, április 25.

Aradmegye határán, Kétegyháza köz-
ségben szuronysegezve áll egy század
baka, és a puskacsövekbe elszántan néz
a tömeg, melyet szocialistának hív a ka-
pitalista társadalom.

A hódmezővásárhelyi zavargás óta
most nyílik először alkalom, mélyebben
beletekinteni a szocializmus és az állam
egymást őrítő malmába. A kétegyházi
eset nem memento-ja a hódmezővásár-
helyi vérengzésnek, hanem első felvonása
annak a hatalmas drámának, mely Arad-
megyében készül lejátszódni, talán egy-
két hét múlva, talán egy év múlva, ta-
lán később.

Aradmegyében hatalmas, az egész tár-
sadalom gyámolítására szoruló inség lé-
pett fel; ez tagadhatatlan. Aradmegye

békés, türelmes és bizonyos szellemi nívó
hiányában szűkolködő népe, a szocializ-
mus karjaiba vetette magát; ezt napnál
fényesebben bizonyítják maguk a szociá-
listák, akik mintegy szomorú büszkeség-
gel mutathatnak aradmegyei működési
terükre.

De ami most Kétegyháza történt, s
ami Arad közelében, egy 8000 oláh lel-
ket számláló községben Kurticson van
készülőben az már veszedelmesen ko-
moly. Fenyegető felleg vonult Aradmegye
tiszta egére, s a szövetkezetek működé-
sénél is maradandóbb nyomot fog hagyni
az a vihar, mely május hatodikán fog ki-
törni, csendőrszuronyok és hatósági óvin-
tézkezdések fedezete alatt.

Minden további jövendőletés helyett
elsoroljuk mindazt, amit Kurticsról, az új
folyamán megtudtunk.

Tünetek ezek, még nem események,
de vértől gőzölgő tünetek, melyeket félre-
ismerni nem lehet és nem szabad, de a
melyekre az aradi csendőrszárny már jó-
előre mozgósítja összes csendőreit.

Alig két hete, hogy hirt adtunk kur-
ticsi tudósítás nyomán arról a mozga-
lomról, mely az ottani románság körében
megindult. Két szocialista apostol járt
Kurticson, s híveket szerzett. Még pedig
olyan eredménnyel, hogy prozelitáivá
tett 8000 lélek közül ezer munkabíró ér-
telmes román ember.

A falu nyolcadrésze felesküdt a vö-
rös zászlóra. A két apostol, — nem guny-
képpen mondjuk ezt, mert aki Kurti-
cson ezer embert tudott magának meg-

nyerni, az valóban apostol lehet, — tehát a
két apostol megeskette az új híveket egy
titokzatos írásra, melynek mivolta eddig
ismeretlen előttünk. Talán valami kaba-
lisztikus irat volt ez, talán a nagyszalon-
tai szocialista-kongresszus sokszorosított
határozati javaslata, még eddig kiderítet-
len, de annyi bizonyos, hogy ezer kur-
ticsi férfi felesküdt rá.

A kurticsi házkapuk aljában összecso-
portosulnak az új hitvallás hívei s mun-
kabérvizonyokról, méltányosságról, mun-
kaidő szabályozásról s tudj' Isten mi
mindenről beszélnek. A kurticsi kapuk al-
jában összesereglett szocialisták munkába
nem állanak, hanem új, ismeretlen dol-
gokról tanácskoznak, melyeket ezelőtt csak
keresztet vetve mert kiejteni az egyszerű
pór. Az új hívek gyűjtést indítottak, hogy
fedezzék az agitáció költségeit. A földhöz
ragadt napszámos ebédje árát teszi le az
alapra, a kurticsi zsidóság — ami első
eset az országban — szintén felesküdt
a vörös zászlóra és forintokban adja azt,
amit a román elvtárs csak koronában
nyújt.

Május 6-án lesz a nap, mikor ez a ha-
talmatlan szervezet teljes ornátusban fog a
nyilvánosság elé lépni. Tudomása van er-
ről az aradi főszolgabírónak is, aki má-
jus 6-ára engedélyt adott, hogy akkor
Kurticson szocialista népgyűlést tartsanak.
A község előljárósága, mondja a kurticsi
tudósítás, megtett minden óvintézkedést,
mert a május 6-iki nap Kurticson meleg-
nek ígérkezik. A főszolgabírószám alarmi-
rozta az aradi járás összes csendőrőreit

A hétről.

Hogy a felejtésnek mohától
Az eseményeket megójják,
Minden ügynek a nagy világon
Mégünneplik évfordulóját.
S kit az ünneplés vágya kerget,
Igy szól: no lám, máris lepergett
Egy esztendő azóta már, —
Cserebogár, cserebogár...

Hogy egyszer én is ünnepelek:
Jogcímet kaptam ma e réven,
És alkalmat, hogy eltűnjem
Rímekben töltött, hosszú éven.
S köszönhetnek, a kik akarnak:
„Robotosa a vers-iparnak,
Ma van egy esztendeje ép:
Hogy heti dalt írt legelőbb.”

Egy év, háromszázhatvanöt nap!
És hétre osztva ötvenkettő,
— S x lantos ír még, bárha érzi,
Hogy mestersége kába, meddő.
A heti dal kevés babért hoz,

Bizonytal, ha az agg Homérosz
Hellásznak heteiről ír,
Nem kapja vállára a hír.

E fordulón azonban, illő,
Mig ünnepi lángok hevítnek,
Emlékeznem mindenkiről, ki
E helyt anyaggal megsegített.
Illesse Steiner Kóbit hála,
Bár nem kevesbet tettek nála,
Ha humorhoz kellett anyag:
Két rendbeli Avarffyak.

És tovább füzvén meghatottan
E verses hála monológot,
Valahogy ki ne hagyjam őket:
Mangrát s a sok Mangra fiokot,
Kik, javára minden olábnak,
Román jegyzőkönyvet kívánnak,
Mivel ők abba' biztosak:
Hogy ez hiányzik néki csak.

S hogy esztendőnek lett mulása,
Nem változott meg semmi rajtuk;
A megyeházi parlamentben
Most is csak erről szólt az ajkuk.

És míg a szónak nem volt vége,
Főljut egy paktum emléke,
Egy paktum, melynek híre rossz
És néhány embert zsén-be hoz.

Hasonló volt e régi paktum
A rend-ellenes szerelemhez:
A kire ilyesmi derül ki,
Annak jó híre sohasem lesz.
Ilyet rejtett a „Róna-csárda”,
Nincsen azért hát más-mi hátra,
Ha megesett valakivel:
Tagadni és tagadni kell.

A paktum azért sohse üdvös,
Az emberére mindig ráváll:
A költészetnek is csak árthat,
Ha paktál a politikával.
Ki szép reményű ifju voltam,
Egy év alatt mennyit romoltam!
És a szerencsém az csupán csak,
Hogy közte annyi bizottságnak
Nincs a városnak, — hála Ég!
Vers-ügyi bizottsága még...

Fergács.

és megeshetik, hogy május 6-án több lesz Kurticsen a csendőr, mint a szociálista. Budapestről a szociálista-párt öt kiválóbb vezére fog lerámulni ez alkalommal Kurticsra.

A legkülönösebb a dologban az, hogy ezek a forrongó, elégedetlen emberek, kik most szokatlan hévvel állottak a szociálista zászló alá, csaknem kivétel nélkül mind románok. Vajjon a román nép hirdt vezérei, kik a nép bizalmasai és küldöttei gyanánt szeretik feltüntetni magukat, most a veszély pillanatában meg fogják-e mutatni, hogy gyökerük, befolyásuk van a nép között; kíváncsian figyeljük, hogy e nagyszáju urak igazi védői-e a népnek s igyekeznek-e megmenteni most attól a katasztrófától, mely a magyarok „zsarnokságánál” jóval nagyobb? □

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 25.

Az indítványok gombaként nőnek ki most a képviselőházban. Madarász József két indítványa mellett ma Rátkay és Mukics terjesztettek be indítványokat. És ezután az öreg Madarász indítványai is lezajlottak. A miniszterelnök loyálisan meghajtotta a veterán képviselő előtt lobogóját és aztán cukorba mártva a keserű labdaceot, az indítványok tárgyalása ellen nyilatkozott. Nem választunk tehát nádort, sem nem állítjuk fel a nemzetörseget. Holott nádorjelölt lett volna elég. Csak Dániel Gábor elnök panaszkodott, így szólítván meg Kabos képviselőt:

— No Kabos ur, tegnap nem jelöltünk nádort. Egész éjjel nem tudtam aludni.

— Nekem még a reggeli se esett jól ma, pedig téged akartalak jelölni.

— Elég hiba, hogy elmulasztottad — válaszolt komikus boszankodással Dániel.

A konventikulumok pedig ma is egyre feltűnedezték a folyosón. Koránt sincs azonban nagy izgatottság, sőt vannak már olyanok is, a kik tréfásan veszik a dolgok folyását és azzal vigasztalódnak: „Majd tulesünk ezen is!” Az *Andrássyak* is lemondtak már arról a reményről, hogy az ex-lex elkerülhető legyen.

Az indemnitás ellen csupán Nessi Pál beszélt. Bizony a híressé vált férfit senki sem

hallgatta. A saját pártjából is csak hármu voltak benn. Ellenben beszéde alatt jött be Nessit hallgatni Szacelláry György és a lépcsőn megbotolva, az egész karzat megdöbbenésére végig esett a padlón.

— No látod — szolt neki Gajáry Géza. — Miért vagy te kíváncsi Nessire?

— Megbűnhődtem érte, de utolszor is teszem.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Elnöki bejelentések.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és jelenti, hogy két újabb indítványt jegyeztek elő. Rátkay László a himnusz törvényes rendezése és Mukics Simon az ipartörvény revíziója érdekében terjesztettek be indítványokat. Annak idején kitűzik az indokolást.

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy négy régi interpelláció van bejegyezve; újabb interpellációk bejelentve nincsenek.

Elnök: Fél kettőre tűzi ki az interpellációkat.

Barta Odön és Nessi Pál felszólalására Elnök kijelenti, hogy a kérvények tárgyalását egy órákor kezdik meg.

(A nádorválasztás.)

Az elnök most átadja a szót Madarász Józsefnek, hogy a nádorválasztásra vonatkozó indítványát okolja meg.

Madarász József: Tisztelt képviselőház! 1867-ben a nádorválasztás felfüggesztett. E felfüggesztés hatályon kívül helyezését kéri és a nádorválasztás elrendelését. Az a meggyőződése, hogy a nádori hivatal ősi, bevált intézményének felfüggesztése helytelen és káros volt. A nádor közbenjáró a nemzet és király között. Erre a nemzetnek is, de még inkább a királynak van szüksége, iránta bizalommal kell lennie a királynak is, a nemzetnek is, hisz a nemzet választja. Persze a nádornak szem előtt kell tartani a II. András alatt hozott arany oklevelet, diákul: bullát. Válságos időkben szükséges és hasznos, hogy a nemzet és király között mindig legyen egy ilyen bizalmas férfiú. Minden évben felvillant szülőben 85 év óta a kötelesség érzete, hogy egy indítvánnyal előljepjen. De az ember gyarló — folytatja Madarász — hibáztam, hogy eddig vártam. Am jobb késő, mint soha. Most, mikor a gondviselés már nem soká nyújtja talán életemet, kötelességemnek tartom hazám és a fejedelmi ház érdekében ez indítvány megtételét. Tekintve a jövő időket, melyeknek képét nem akarom előre rajzolni, jó, ha lesz egy

nádorunk, ki függetlenebb, mint a miniszterium, mert nem a király nevezi ki, hanem a nemzet választja. A képviselőktől függ, hogy nemzetem, hazám iránti kötelességem e teljesítésének érvényt szerezzenek! Az indítvány napirendre tűzését kérem. (Eljenzés és tetszés balról.)

Széll Kálmán: Múltánolja a melegséget, a hazafiságot, mely Madarász indítványát sugallotta. A Ház veterán tagjai ő és szóló is a régi tagok közé számítja magát, milyen alig ketten-hárman vannak még a Háznak. Kiválja Madarásznak, hogy mentől hosszabbra uyujtsa a Gondviselés az ő életét, hogy mentől többször hallhassák szavát. (Eljenzés) De Madarász felfogását a nádorválasztás tekintetében nem osztja. Az 1867. évi VII. k. törvénycikk alapján áll szóló. A nádori méltóságnak megvolt a maga nagy szüksége, amikor felelős kormány nem volt. Az 1848-iki alkotás megszűnt a felelős kormányt, mely által ő Felsőge személyesen gyakorolja hatalmát. Felelős kormány mellett anakronizmus a nádori méltóság. Indítványozza: térjen a Ház napirendre az indítvány fölött.

Elnök szavazásra bocsátja a kérdést. A függetlenségi párt és a néppárt az indítvány napirendre tűzése mellett szavaz, a többség azonban ellene s így a Ház napirendre tért a nádorválasztás fölött.

(A nemzetörseget életbeléptetésére.)

Következik most a nemzetörseget életbeléptetésére vonatkozó indítvány, melyet szintén az öreg Madarász apó nyujtott be és hazafias lendülettel okolt meg a következőképen:

Madarász József: Tisztelt képviselőház! Az önálló nemzetörseget felállítását azért óhajtja, mert a közös védelemnek nem volt, nem lesz barátja. (Tetszés balról.) Fentartja nemzetének, hogy neki magának legyen nemzeti ereje, a mint volt is, tekintet nélkül a közös haderőre. Legyen a nemzetnek magának hadereje, melylyel minden válsággal szembe tudjon szállni és függetlenségét kivívja. (Tetszés és eljenzés balról.)

Széll Kálmán: Ismét nincs egy véleményem Madarászszal. A 48-iki törvények sem kontempláltak a nemzetörseget nemzeti haderőnek. Modern követeléseknek az ilyen nemzetörseget nem is felel meg. A mi törvényeink e cél szolgálatát másként valóították meg s ezért kéri, hogy ez indítvány fölött is térjen a Ház napirendre.

Rákosi Viktor: Az önálló magyar hadsereg-ről van szó.

Elnök szavazásra bocsátja a kérdést. A függetlenségi párt Madarász indítványa mellett szavaz. A néppártból csak Förster Ottó szavaz mellette. A többség azonban elveti az indítvány napirendre tűzését.

Tavaszi sugarak.

Irta: Erdős Renée.

Az anyám is, a néném is ebben a betegségben halt meg — mondta csendes és határozott hangon a leány, miközben leszoritotta térdei körül a nagy bolyhos kendőt, amit a cseléd kihozott utána a tornácra. A tavaszi nap erősen sütött és ők ketten (a férfi hajdon fővel és felöltő nélkül) bizalmasan beszélgettek a kettőjük dolgáról.

Mária asszony, az anya-helyettes, néha kinézett reájuk a függönyök mögül, de csakhamar visszahuzta a fejét, megfordult és nagy világos szeméit merően függesztette egy pontra.

— Bálint.

Az ötven év körül járó férfi bajusza csaknem egészen fekete volt még. A borotvált álla is gömbölyű, fiatalos s egészben olyan embernek látszott, akihez nem férközhetnek közel az élet nagy nyomorúságai. Ugyszólván soha nem volt beteg s eltemetvén a feleségét s a nagyobbik leányát, ő maga még mindig elég fiatalnak érezte magát.

— Meglátja, hogy visszautasítja — mondta az asszony sugva és pillantása aggódalmas kifejezéssel tapadt a férfi arcára. — Akkor?

A férfi, ülve az íróasztal mellett megmozdult. És bizonytalan kis gesztussal mondta:

— Nem lehet előre tudni — Emma, — ő kiszámíthatatlan. Majd elvállik.

Mindketten nagyon izgatottak voltak, de leplezni akarták egymás előtt. Különösen az asszony, bár tekintete ide-oda cikázott, egy percre sem nyugodott és minduntalan a tornác felé nézett.

Az ablak mellett állva, háttal a világosságnak, fiatalabbnak látszott a szokottnál s nagy erős természetén a világos házi ruha igen jól állt; a porozott haja csillogott a napon s a férfi egyre szomorubban nézte.

— Ha vissza utasítja — gondolta magában ő is és a félelemtől szíve összeszorult De hátha nem! Hiszen úgy látszott: szereti. Mondja csak Mária — tette utána fenszóval — nem vett észre valamit? Egy határozott jelet, amiből következtetni lehet.

— Semmit — mondta az asszony. — Emma nem közlékeny. De én azt hiszem —

Maga sem tudta mit hisz, megfordult, megint a tornác felé nézett.

Ott azok még mindég beszélgettek. Ugy látszik, lassan, kényelmesen tárgyalták az ügyet. Nem volt miért sietni.

— Nem akarom, Béla — nem akarom. Lelketlenség volna, higgye el. A halált vinni a házába! Maga nem érdemi. Boldognak kell lennie. Vannak egészséges leányok.

— Ne mondjon ilyet Emma. Kérem, ne mondjon ilyet. Csak ijesztgeti magát. Vagy engem áitat. Legegyszerűbb, ha megmondja, hogy nem szeret.

A fehér arcú leány felnézett a fiura és

nem szolt. Valami különös fény csillant fel a szemében, hogy a férfi szeretett volna a lábál elé borulni.

De már lesütötte a szeméit és a zsebkenődjét a homlokára szoritotta.

— Meleg van — mondta. — Milyen szép tavasz! De én nagyon gyöngye vagyok. Izzad a homlokom és kezeim hidegek. Nézze.

Sovány és nedves kis kezét a férfi kezébe tette; kicsit mosolygott hozzá, különös gyermek kacérsággal.

— Az anyám magát szereti. O vigyázna magára. Meg én. Jobb dolga volna nálunk.

— Mária néni is jó — mondta a leány kissé megrezzenve. O nagyon vidám.

Most már lehunyta szeméit és úgy tartotta arcát, átlátszón fehér arcát a nap felé, hogy csökölje, melegítse.

— Jó volna élni — mondta megint — soká élni és nagyon szeretni valakit. Ilyen kedves, becsületes embert, amilyen maga Béla. Azaz csak magát. Mást nem is tudnék. De mivel az Isten nem akarja — én nem tehetem szerencsétlenné magát.

A tavaszi sugarak egyre forróbban tüzték le a földre.

A leány arca kipirosodott, szeméi csillogtak.

— Minket figyelnek — mondta halkán — Mária néni haját látom a függöny mögött.

— Hátha én azt mondanám, hogy mindennek dacára is a magamévá akarom tenni? Edes Emma, hallgasson rám. En nem hiszek a

(Az indemnitás.)

Nessi Pál: Az indemnitati ellen való harcot csupán a katonai javaslatok miatt indították meg. Vonja vissza a kormány a katonai javaslatokat.

Rákosi Viktor: Hallatlan, hogy a katonai javaslatok miatt képesek az ex-lexbe menni!

Domahidy Elemér: Hallatlan, hogy a katonai javaslatok miatt ex-lexbe hajtják az országot. (Tetszés jobbról.)

Nessi Pál: Hivatkozik az országra, a közvéleményre, amely a katonai javaslatok ellen megnyilatkozott. Szól ezután a Gotterhaltéról, amelyet ki kell küszöbölni az országból. Türetelen, hogy egy idegen nótát erőszakoljanak egy nemzetre. Vagy oszlassák fel a képviselőházat és tűnjék ki akkor, hogy vajjon a nemzet elfogadja-e az újabb katonai terheket, vagy vonják vissza a javaslatokat. Bizik Apponyiban, hogy az ex-lexben nem fogja a kormányt követni. Bizik a volt nemzeti pártban is. Azok a konventikulmok, amelyeket a volt nemzeti pártiak tartanak, biztosítéka felébredt lelkiismeretőknek. Hiszi, hogy következeések lesznek és az ex-lexben a törvényes alap mellé állanak és ellene fordulnak a kormánynak.

Ha az egész parlament egyetértene a ban, hogy a magyar nyelvet érvényesíteni kell a hadseregben, nincs hatalom, amely ez akaratnak szembeszállhatna. Felszólítja az egész Házat, hogy egyakarattal követelje a nemzeti jogokat. Nem fogadja el az indemnitit.

(Kérvények, interpellációk.)

Szünet után a kérvények tárgyalása következett. A határ-időzlet megszüntetése tárgyában folytatott vitánál:

Mandl Pál szólalt fel és védelmezte a ma fenforgó állapotot.

Következtek az interpellációk.

Lengyel Zoltán mára bejelentett interpellációját hétfőre halasztotta.

Várady Károly egy Ragályi nevű fiatalember önkéntességi jogosultsága ügyében interpellált. Az interpellációt kiadták a honvédelmi miniszternek.

Visontal Soma a galiciai magyar munkások ügyében interpellált.

Szell Kálmán miniszterelnök megnyugtató válaszát tudomásul vették s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Loubet utja.

Constantine, április 25. A megyék választott testületei által rendezett banketten **Loubet** elnök felköszöntőt mondott, amelyben a hozzáintézett szavakból kiindulva, szerencsésnek

betegségben, én nem hiszek a halálban. Az én szerelmem csupa erő és élet. Azzal fogom magát meggyógyítani. Az esküvő után elmegyünk Déltre. Ott megerősödik. Lehet, hogy képzelődés az egész baj.

— Az orvos is ezt mondja. Csakhogy én nem hiszek. Engem nem lehet elámitani. Valahogy érzem, hogy nincs igaza. Erzem, hiába.

— Nem szeret? — kérdezte a férfi. — Ugye, hogy nem szeret?

A függöny újra meglebbent az ablakon és csakhamar visszasimult megint.

— És ha szeretném! Mire jó magának ez a szerelem? Egy beteg madár szerelme, én nem tenném vidámmá a maga családi fészket. A nászúra egy betegápolónét kellene vinni magunkkal. Elhallgattak. Megdöbbenve néztek egymásra. A leány finom keze önkéntelenül markolta meg a kendő sallangjait és tépte, tépte. A férfi szeme lángba borult.

— Nem bánom, — susogta fojtott, szenvedélyes hangon. Csak azt mondja meg: szeret? Mondja, hogy szeret. Akkor az enyém lesz. És meglátjuk, én nem bánom, Emma... én nem tudom, mit mondjak. Boldog akarok lenni magával. Magát boldoggá akarom tenni. Akár ha pár évre is. Én akarom.

A leány finom, ideges teste reszketett e szavak hatása alatt. Egyre pirosabb lett. Az izgatott vér elöntötte halántékát, nyakát. Hátra hajlott, nehezen lélekezett. Nem tud a férfire nézni. De valami különös, nagy, érthetetlen vá-

mondotta magát, hogy utazása fegyverszünetet idézett elő, amely alatt megnyilvánult az óhaj munka és béke iránt, amelyek Franciaország haladásának és nagyságának forrásai. Az elnök azt az óhaját fejezte ki, hogy ezek az eszmék állandó alakot öltsenek és végül felhívta a jelenlévőket, hogy nyerjék meg a benszülöttek szívét jóindulattal és igazságossággal, hogy Észak-Afrika támpontjává válják a francia befolyásnak a Földközi tengeren és egyik főpiacává kereskedelmének és iparának.

A szószegő Oroszország.

Washington, április 25. **Conger** pekingsi amerikai követ kivonatban közölte Oroszországnak Mandsuriára vonatkozó követeléseit. **Hay** államtitkár, aki **Roosevelttel** való megbeszélés nélkül nem tesz semmiféle lépéseket, kikérte az elnök véleményét. Itt tulryomó az a benyomás, hogy Oroszország ez eljárása nyilvánvaló szószegés az Egyesült-Államokkal szemben. — Valószínű, hogy ezért felszólalás történik.

Egyről-másról.

(Földi és égi viharok. — Vissza a politikához. — Harc a kultúráért. — Az operáció, a mi fáj. — Egy csodával kevesebb. — Készülő ünnepségek. — A színházak. — Dal a koreőről.)

Ira: **Lux Terka.**

Budapest, április 25.

Viharok között folynak napjaink. Ugy látszik, úgy az égi elemek, mint a földi hatalmak okkupálták maguknak a jogot a viharokhoz és mi gyarló emberek, hol fázunk, hol melegünk van, aszerint, amint vagy az égiek ontják nyakunkba a decemberből áprilásra eltett téli havazást, vagy a küszöbön levő ex-lex állapotok hozzák gyorsabb keringésbe az ember véréit.

Miután pedig most már egy időre a **Küry Klári** szívébe: „bevonult a béke harcok után” és tiszteletére épp annyi taps, virág, lárma, minden volt, ha nem több, mint babérain nyugvó riválisának, most már tehát a fővárosi emberek ismét átadhatják magukat osztatlanul a politának. (Vagy eddig is ezt tették?)

Mert most a politika virágzásának ideje van széles e világon. És nemcsak itthon, de ez a tűzes csáva mindenütt kidugja égő fejét. Alig van ma Európában egy nyugodt ország.

gyakozás fogta el hirtelen. Valami kegyetlen és gyönyörű elhatározás éledt föl fokként lelkében. Elfogadni, megfogni a felé nyújtott kezét. Tartani erősen. Odasimulni a két erős, egészséges kar közé. Boldog lenni — nem egy pár évig, arról szó sem lehet — ha csak pár hónapig! Szegény szerelmes jó szíve a kis ártatlan leánynak, egyszerre gyönyörzomjassá, önzővé lett. Elvenni ez életből azt a keveset, amit még adhat. Elvenni erővel, a lelkiismeret árán is.

— Aztán nézze... az édesatyja is szeretné, ő is. És Mária néni... — Ó!

Kissé közelebb húzta székét a leányhoz és meghajtott fejjel beszélt hozzá.

Majd valamivel később a nyakkendőn nyugvó kezét puhán végig simította. Lehajolt rá, megcsókolta.

Az asszony szeme diadalmasan ragyogott föl az ablak mögött.

— Látta? Most? Megcsókolta a kezét.

Egymás mellett álltak férfi és nő és kinéztek titkon a fiatalokhoz, kiknek elhatározásától sorsuk függött.

— Csak az isten adná — sóhajtott az asszony. Amint így voltak: a férfi karja közel ért az asszony erős, kemény karjához, amitől mind a ketten megremegettek kissé.

— Mit gondol — kérdezte az asszony.

— Nem tudom, felelte a férfi. Ha elutasít-

Egyik helyen vér folyik, másik helyen vallási villongás, türelmetlenség, kulturharc, levágott fejű hidráknak újra kinövő fejei és nyugalom sehol.

Soha még pogányabb harcot nem vívott a haladás szelleme a miszticizmus ősi tradíciójával, mint az utóbbi időkben. Akkor, amikor még nagy sebeket operált az emberiségen a középkor, az érzékenységük nem volt annyira kifinomodva az embereknek, mint mostan, a mikor minden kis tüszúrásra fájdalmasan sziszszennek fel. Amikor a pápaság hatalmát megnyirbálták, az aligha fájt annyira a katolikus világnak, mint a franciaországi kulturharc, a kongregációk felosztása, de a legnagyobb esapást még most kell elviselnie, amikor a csodatevő lourdesi-forrás fölött meghuzták Párisban a lélekharangot.

Amikor az ember csodálkozva konstatálja a franciaországi kormányzat bátorságát és energiáját, egyuttal bizonyos józan melankóliával gondol arra, hogy itt örvendezni, vagy bánkódni tulajdonképpen nem a kormányzat bátorságán, vagy energiáján kell, hanem a hatalmasságok hatalmasát, az időt kell csodálni. Az idő, amely őt, teremt és rombol a maga eljöttével: az embereknek nem az emberek az ellenségei, hanem az idő. Az idő, amely nem csinál egyebet, mint tűnik és jön és közbe egy-egy örök vízcsöpp az ezredek nyomán, az ő csodálatosan türelmes aknamunkájával keresztülfürja a sziklát. Ez az idő, ez a vízcsöpp az, amely elfogja pusztítani az emberiség sok ezredéves hitének erős sziklavárát. S az idő az, a ki a legmagasabb civilizáció után visszalöki az embert majd a porba, amelyből felemelkedett és onnan megjárta mesés pályáját.

Az ember nem szívesen vágatja le kezéről az ujjait még akkor sem, ha tudomása van róla, hogy annak az egy ujjnak sebe megmérgezi egész testének véréit. Tehát a csodák világának száma ismét kevesebb egygyel a glóbtrotterek utja megrövidül egy stációval. És Zola mindezt nem érte meg!

Hanem hogy kevésbé komoly ügyekről is beszéljek, ez a mi budapesti egünk még egész áprilisban alig volt kék, rémületére és fájdalmára a budapesti szép lányok és asszonyoknak, akik a szabóművészet remekeit, az ő drága csipkés kincseik mesés alkotásait, kénytelenek a ruhaszekrények sötétjébe rejteni el. Még szerencse, hogy ezekben a szép, mulatni

taná! Rajta áll. Én nem kényszeríthetem. Végre a gyermekem boldogságáról van szó.

— Igen — mondta az asszony — és mi? Mi sors vár ránk?

A férfi nem felelt. Nem tudott mit mondani. Csak magában gondolta:

— Szenvedni, szenvedni kell.

Majd eszébe jutott, ha feltárná leánya előtt a helyzetet! Megmondaná neki: „lásd így és így van. Mária, aki téged szeret, jó asszony, a boldogult anyád unokandóvára. Nem kívánhatjuk, hogy itt ölje el nálunk az egész életét... csak ugy. O megérdemelné, igen. Én el fogom őt venni feleségül, mert igen szerelmes vagyok belé. Lehetetlen! Lehetetlen! Nem tudná megtenni. Nem vinné rá a lelke. O, aki annyira szerette az anyját... és... furcsa is egy leányra ebben a korban, látni, hogy az apja... Ellenben ha férjhez menne: a dolog egészen más volna. De így! Nem... nem lehet. Nem szabad.

Mégis érezve maga mellett a forró nézésű asszonyt, pokoli kinokat állott ki a gyávasága miatt.

— Valamit kell tenni — gondolta. — De mit? Mit lehet?

Majd hirtelen eszébe jutott valami. Különös és merész gondolat. Titokban már régen élt benne. És az volt az alapja, hogy a gyermekének nem szabad fájdalmat okoznia.

Az asszony nagyon szigorú volt mindég. Alig engedett néha-néha egy csókot. De végre

vágyó lelkekben a remény fenntartja magát. A remény, a jövőnek szép zenéje, amely kedves ígéretek rejteget magában. A dunai ünnepélyt, a Rákóczy matiné, a filharmónia társaság nagyszabású jubileumát. Ezekre az ünnepségekre majd csak elő lehet szedni a csipkés kincseket s a drága színházi toilettékre is sor kerül még.

Az operában egy csöpp kis olasz, a nagy Bonci ejti pár nap óta ámulatba az embereket, a Vigszínházban meg a németek. A nemzetiben szélesönd van, az idén a magyar szerzők majd mind megbuktak, mert várjuk a „Neró anyját.” A jó színházi estékre az idei tavasz nagy szükség van, a közönség nem járhat ki a hideg miatt a zöldbe, a mulatságoknak meg vége van s a fővárosi ember szórakozás nélkül nem tud ellenni.

Különösen nem tud ellenni korzó nélkül. Korzó pedig a mostani időjárás mellett, még Nizzában is alig van. Az ember fűtött szobából nézi a hófelleges eget és sajnálja a szegény Margit-szigeti fákat, bokrokat és virágokat, a kik csak úgy dideregnek, mint jomagunk, de azért nekik „muszáj” nyilni. Muszáj, mert: a virágnak megtiltani nem lehet . . .

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A kis herceg, operette. Este: Angot, operette. (Páros bérlet.)
Hétfő: Gyurkovics-leányok, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Bob herceg, operette. (Páros bérlet.)
Szerda: Délután: Dobó Katica, színmű. Este: A kurucfurfang, népszínmű. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Nani, népszínmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Arthur Kalandjai, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Tolonc, népszínmű. (Páros bérlet.)

* Gyurkovics leányok. Hétfőn, f. hó 27 én ismét színre kerül Herceg Ferenc, nagy sikert aratott vigjátéka a Gyurkovics leányok, ezúttal csaknem teljesen új szereposztásban. Micsit Rózsa Lili fogja játszani, Katinkát Gazdy Aranka, az ezredest Mariházy és Horkai Ferit Terenyey Lajos. A többi szereplők a régié maradnak.

* Ifjúsági előadás. A színházi iroda a következő értesítést adja ki: Tisztelettel értesítem a tantestületet, tanárokat, szülőket és az összes tanuló ifjúságot, hogy a f. hó 29-én, szerdán tartandó ifjúsági előadás az idényben

is ez nem tarthat így. Magasabb erkölcsi szempontok tiltják a házasságukat. De nem tiltják, hogy szeressék egymást titkon, lopva, ifjú szerelmesek módjára. Attól függ, igazán érez-e hozzá az asszony. Haik, alig hallható léptek neszére felrezzent a gondolataiból.

Az ajtóküszöbön állt egy karcsu fehér árnyék: a leánya.

A nagykendőt a karján hozta, a szeméi pirosak voltak a könyvtől.

— Elutasítottam apa, megmondtam neki, hogy nem lehetek a felesége. Azt hiszem, jól tettem.

— Szeret téged — mondta az apa.

— Tudom — susogta a leány. — En is szeretem és épen ezért. Aki szeret, tud csak áldozatot hozni. Később majd belátja, hogy így volt jobb.

Lassan, lehajtott fejjel ment ki a szobából. A másik kettő szótlan utána nézett.

— Hallotta, kérdezte hevesen a férfi és hirtelen átölelte az elszomorodott asszonyt. — Nem lehet bántani ezt a szegény, beteg gyermekét. És ha szeret engem . . .

— Hallgasson, mondta az asszony és kiszabadulni igyekezett az ölelésből.

— Szeretsz? — kérdezte a férfi.

— És az én lelkiismeretem? — tündökölt az asszony, de már nagyon nagyon bizonytalanul . . .

az utolsó lesz. Ez alkalommal nyilvános ifjúsági előadás lesz, és így alkalma van a szülőknek is részt venni a tanuló ifjúsággal együtt az előadáson. Színre kerül a *Dobó Katica* és az *Egri nők*, történelmi énekes színmű. Jegyek ezen előadásra hétfőtől kezdve válthatók a színházi pénztárnál, tisztelettel *Zilahy*, igazgató.

* Ruzsinszky Ilona sikere. Nagyváradról írják: A nagyvárad színház új primadonnája, B. Ruzsinszky Ilona a napokban mutatkozott be a Cigánybárában, a Boszorkányvárban s a Szultánban telt ház előtt. Mindhárom előadáson teljes sikert ért el a művész, akinek gyönyörű hangját s művészi kvalitásait elismeréssel honorálta a közönség. Legközelebb a Hunyadi Lászlóban fog fellépni.

Zendülés Kétegyháza.

(Ostromállapot a szociálisták miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

A közeli Kétegyháza ez ideig nem igen beszéltetett magáról. Békés, csendes emberek laknak ott, magyarok és románok vegyesen, kik a világ zajától elvonulva nem törődtek és nem foglalkoztak mással, csak a maguk apró-cseprő bajaival.

Egy hét óta azonban fenekestől föl van fordulva a község. Ma már csendőrök és katonadrjártok őrsik az utcákat, mert féltő, hogy a felizgatott nép véres zavargásokat fog elidézni. A községi rendőrt már félig agyonverték, aztán a csendőrösvezetőt keresték halálra. Megostromolták a község házat, a csendőrlaktanyát, követelték, hogy az egész előjáróság mondjon le s ki tudja, mi történik ott, ha tegnap este egy század katona be nem vonul és helyre nem állítja a rendet.

Ezt a felfordult állapotot szociálista izgatók teremtették meg. Ok fanatizáltak az egyszerű népet maszlagos beszédekkel, ők vették rá, hogy ostromolja meg a csendőrlaktanyát, ők uszították az előjáróság, a bíró és a jegyző ellen. A lakosság egy szóra beugrott a veszedelmes, népbolondító apostoloknak s odáig fejlődött a dolog, hogy ma már Kétegyháza valósággal ostromállapotban van.

A szociálista vezérek összeirták azok jegyzékét, akik be akarnak pártjukba lépni. A községi rendőr neszét vette a dolognak s jelentést tett arról a csendőrségnek, a mely hivatali tulbuzgóságból elhirtelenkedve a dolgot, erőszakkal vette el a jegyzéket és állítólag meg is verte Kerecsi Mitru földesgazdát, kinél le volt téve a jegyzék. E miatt rohanta meg a felbujtott tömeg a község házat s követelte, hogy az áruló rendőrt adják ki. A megszorult előjáróság kénytelen volt a rendőrt átengedni a nép dühének. A tömeg aztán úgy elverte a szegény embert, hogy most halálos sebekkel borítva fekszik a kórházban. A csendőrösvezető csak a véletlennek köszönhetette, hogy hasonló sorsra nem jutott.

A csendőrség elleni panasz megvizsgálására Szőke Béla aradi szakasparancsnok kiutazott Kétegyháza. Ugyanott koncentrálták az aradmegyei csendőrség közeli őrszeit is. Már-már lecsillapult a zendülés, tegnap azonban oly erővel ujult ki, hogy katonai erőt kellett igénybe venni az előjáróságnak. Féltő, hogy a holnapi vasárnap összeütközésre fog kerülni a dolog, mert a szociálista kolompok nem nyugszanak s alattomban egyre bujtogatják a népet.

A zendülésről kétegyházi tudósítónk a következőket jelenti:

(A levélkötetett redő.)

Az események lassan, fokozatosan jutottak el a zendülésig. Már az elmúlt vasárnap kezdődött a bonyodalom, mikor a szociálisták megkezdtek aknamunkájukat s a tudatlan nép jó részét elbolondították. Vasárnap óta minden nap mozgolódott, gyülekezett a tömeg s ezt a mozgolódást gyanus szemmel nézte egy a községi előjáróság, mint a helybeli csendőrös parancsnoka.

Kerecsi Mitru kétegyházi kisgazda, ki a múlt évben községi esküdt volt, híve lett a szociálista földmunkások egyleteit országosan szervező központi bizottságnak, s így az a megtiszteltetés érte, hogy Kétegyháza őt bizták meg a földmunkások egyletének szervezésével. E célból vasárnap értekezlet volt nála, ahol tömegesen iratkoztak az egyletbe a munkás emberek.

Erről az egyletalapításról és beiratkozásról tudomást szerzett Dregán Mojsza községi redőr és értesítette a mozgalomról a kétegyházi csendőrösöt.

Este aztán, mikor már az értekezlet s a beiratkozás véget ért, Szabó Andor csendőrösparancsnok és Dregán Mojsza ellátogattak Kerecsihez s követelték tőle, hogy szolgáltatassa át azoknak névjegyzékét, kik a szociálisták közé beiratkoztak. Kerecsi ezt megtagadta, mire a csendőr és rendőr erőszakkal, erősen összekarmolva Kerecsit, elvették a névjegyzékét.

Reggelre híre futott a csendőr és rendőr erőszakoskodása a községben. Nyolc óra körül nagy tömegtől kísérvé, megjelentek a község előtt s Szántó Péter bírótól zajosan követelték hogy Dregán Mojsza rendőr bocsájtassék el a szolgálatból, mert ha ők vetkeztetik ki a rendőr ruhából, az nagy bajjal fog járni.

A bíró és Szerb Miklós jegyző meghallgatta a tömeg panaszát és azzal igyekeztek csitítani a háborgókat, hogy ha hibát követette el a rendőr és csendőr, kérdőre fogják őket vonni s megbüntetésük iránt intézkedést tesznek. De a biztatás nem nyugtatta meg a kedélyeket s mind zajosabban követelték a rendőr azonnali elbocsájtását.

Midőn a jegyző látta az általános kavardást s a hangulat veszedelmes jellegét, telefonon jelentést tett Lukács Endre gyulai főszolgabírónak. Ez viszont értesítette a gyulai csendőrösöt s ő maga is azonnal kocsira ülve, a zavargás színhelyére sietett.

Ezalatt az előjáróság, hogy a kedélyeket lecsillapítsa, Dregán rendőrt egyenruhájából kivetkőztette s hogy ez tényleg megtörtént s hogy ezzel is megnyugtatólag hassanak a tömegre, Dregán civilruhában akart távozni a község házárol.

Más forrás szerint maga a tömeg nyomult be a község házára s megkaparította a rendőrt, megrugdosta és leveikötötte.

Midőn Kerecsi és társai meglátták a szegény volt rendőrt, bortal, ököllyel oly súlyosan megverték, hogy négy helyen beszakították a fejét. Dregánt most a gyulai kórházban ápolják.

(Ostrom a csendőrség ellen.)

A feldühödött tömeg — magyarok és románok vegyesen — ezzel sem elégedett meg. Vérszemet kapva, a csendőrlaktanyába mentek s ott Szabó őrsvezető kiadatását követelték. Az őrsvezető nem volt otthon, csak Törteli és Veréb csendőrök, akik, nem tudva mi történik, fegyvert fogtak s azzal szoritották vissza a fenyegető, lármázó tömeget. A mozgalom vezetői kijelentették, hogy nem akarnak ők bántani senkit, csak az őrsvezetőt, ki az ő szociálista vezérüket bántalmazta, de őt sem bántják, ha visszaadja a névjegyzékét és megmondja, ki tartalmazta fel, hogy azt Kerecsitől elvegye.

Míg a csendőrlaktanyát ostromolták, azalatt az előjáróság segítségért telefonált. A gyulai csendőrségtől fél óra alatt érkezett három lovascsendőr, nemsokára megjött Lukács Endre gyulai főszolgabíró még négy csendőrrel. Később Csabáról, Megyesegyházáról, Kigyósról, Elekről és Kisjenőről is jött harminc csendőr, úgy, hogy a piactérnek valóságos ostromállapot kinézése volt.

A tömeg a csendőrlaktanyát elhagyván, újból a község házához ment, hol a csendőrség összpontosítva volt, ezek közt Szabó őrsvezető is. Szabót csak tíz nap előtt helyezték Kétegyházára Mezőtúrról, a lakosság alig látta még s csak így kerülhette el, hogy nem rohanták meg.

(A megugrott kolomp.)

Déli 12 órakor Kerecsi Mitru, a szociálisták kolomposa, kiszökött a vasúthoz és felutazott Budapestre, hogy ott a belügyminiszternél és a szociálista központban panaszt tegyen.

Lukács gyulai főszolgabíró ezalatt megkezdte a vizsgálatot. Kiment a piacot egészen betöltő néptömeg közé s lecsendesítette őket azzal a biztatással, hogy legyenek nyugodtak, Szabó őrsvezetőt meg fogják büntetni, mert nem helyesen járt el. A Kerecsitől elvett jegyzéket is visszaadta a népnek, mely rövid idő múlva csendesesen szétoszlott.

Csütörtök délután 2 órakor ismét népes volt a község háza környéke. Vagy ötszáz ember, asszonyokkal és leányokkal, gyülekezett ott, várva Kerecsi Mitrut, a ki Pestről volt leérkezendő. Kerecsi meg is jött, a tömeg zajos ovációval kísérte haza lakására.

Tegnap kiutazott Aradról Kétegyházára Szőke Béla csendőrfőhadnagy, a ki Szabó őrsvezetőt és Kerecsit tüzetesen kihallgatta s valomásukról jegyzőkönyvet vett föl.

(A község háza ostrom alatt.)

Tegnap, pénteken reggel 8 órakor egész váratlanul ismét összesereglett a tömeg és fenyegető állást foglalt el a község háza előtt. A szociálisták ugyanis azt a hírt terjesztették el közöttük, hogy nemcsak a rendőr és Szabó őrsvezető bűnös, de bűnös a községi bíró és a jegyző is, mert tulajdonképp ezek verették meg a csendőrrel Kerecsi Mitrut. Boszút kell tehát állni az előjárókon.

Körülbelül ötszáz főre ment a tömeg, mely a piactéren elhelyezkedett. Ott elkezdtek tele torokból orditozni, lármázni. Hangos szóval követelték, hogy mondjon le az egész előjáróságról, mondjon le Szerb főjegyző és Popovits adóügyi jegyző. Csak Argyelán Gusztáv és Szabó István községi hivatalnokoknak ígérték kegyelmet, mint a kik nagy népszerűségnek örvendének a lakosság előtt, mely a két jegyzővel állandóan hadilábon van, sőt már többször deputációt is küldött ellenük a főispánhoz.

— Ha le nem mondanak — kiabálták a kolompok, — bemegyünk a község házára, kocsi-ra rakjuk szőrtől-bőrtől az egész előjáróságot s kivisszük a falu alá . . .

Követelték, hogy a jegyzők és az előjárók azonnal távozzanak.

— Elmehetnek nyugodtan — mondották — egy ujjal sem fogjuk őket bántani. Még a hajuk szála sem görbül meg közöttünk. De távozzanak azonnal!

Szőke főhadnagy a csendőrökkel nyomban kivonult, s inkább jó szóval, mint erőszakkal lecsillapította a lázongókat. A főhadnagy annyira a szívökre beszélt, hogy a jobb érzésűek meg is éljeneztek.

(A főispán a nép közt.)

Ez a békés állapot nem tartott soká. A szociálista kolompok észrevették, hogy a

gyenge, érzéketlen népet rendkívül könnyen lehet befolyásolni s ha nem állanak a sarkukon, a csendőrfőhadnagy marad a helyzet ura. Elkezdtek tehát újból az izgatást és kiadták a jelszót:

— Jöjjön ide a főispán! Majd annak mondjuk el, milyen igaztalanság történt velünk.

Ezt a jelszót egy perc alatt felkapta a tömeg. Ismét fenyegető csoportosulások történtek, a nép már nem hallgatott a csendőrökre és nagy erővel körülfogta a község házat.

Már-már veszedelem történt volna, mikor déliben Lukács György dr. békésmegyei főispán, a kit még reggel értesítettek a zendülésről, Daimel Sándor főjegyző és Lukács Endre dr. főszolgabíró kíséretében Kétegyházára érkezett.

A főispán a nép közé ment, kezét fogott az emberekkel és megkérte őket, hogy oszoljanak szét. Ha az előjárók, vagy a jegyzők ellen panaszuk van, azt szépen meghallgatja, kedden újból kijön, jegyzőkönyvbe veszi és elintézi a bajukat.

A község házáról több ízben lement a főispán lecsendesíteni a zajongókat. Ezek azt követelték, hogy rögtön tartsák meg a vizsgálatot, nem várnak egy percig sem tovább, és ha az előjáróság azonnal le nem mond, baj lesz.

(Jönnek a katonák.)

Délután 5 óra volt, még ekkor sem mozdult a felbujított tömeg. Egyre zajongtak. Már azt követelték, hogy Szerb főjegyző jöjjön ki a nép elé és ott mondjon le. A főjegyző azonban erre nem volt hajlandó.

A főispán attól tartott, hogy ha a nép estig önmagától nem oszlik szét, a csendőrségnek fegyvert kell használni. Hogy ezt megakadályozza, betelefonált Csabára s megkérte az ott állomásozó csász. és kir. 101-ik gyalogezred parancsnokságát, hogy egy század katonát külön vonattal küldjön ki a rend helyreállítására.

Este 6 órakor megérkezett a megerősített század egy kapitány vezetése alatt, négy hadnagygal. A katonaság dobszóval, futó lépésben vonult be a községbe, mert azt hitték, hogy a fegyveres erőre gyors szükség van.

A tömeg, látva a katonákat, egy percre meghökkenett, de tovább is kitartott helyén. Gondoskodtak erről a kolompok, a kik elhíresztelték, hogy nem kell félni, mert a katonáknál nincs éles tölteny.

A katonaság megállt a nép előtt. A tömegben elkezdtek kiabálni:

— Minek rendelték ide a katonákat? Nem vagyunk mi lázadók, nem bántunk senkit, csak a jogainkat követeljük.

A kapitány erélyesen felszólította a tömeget, hogy oszoljon szét, különben fegyvert kénytelen használni, az pedig élesre van töltve.

Az erélyes szó használt. A tömeg szétoszlott és visszahúzódott házaiba. A katonák a piactéren gulába rakták fegyvereiket, azonban egész éjjel csendőr- és katonai őrjáratok cirkáltak a község utcáin.

Ma reggel a katonaságot az óvodában és az iskolaépületben helyezték el. Délután elutazott a főispán és a megyei főjegyző is.

Ma újabb zavargás nem történt, de attól tartanak, hogy holnap megújul a tüntetés. Ennek idején való elfojtására széles körű intézkedéseket tettek.

TANÜGY.

(—) Érettségi vizsgálatok. Az aradvárosi felső kereskedelmi iskolában a harmadik osztály osztályvizsgálatát május hó 7-étől 18-áig tartatnak. Az írásbeli érettségi vizsgálatok május hó 18-án kezdődnek. Az igazgatóság.

A szocializmus és a románok.

(Beszélgetés egy román politikussal.)

Arad, április 25.

A szalontai szociálista kongresszusnak figyelemreméltó jelensége volt, hogy a román szociálisták feltűnő szeretettel és őszinteséggel hirdették a testvériséget magyar elvtársaikkal szemben s eközben elkeseredetten támadták az agitátorokat és a papokat. Ezekután érdekesnek ígérkezett, hogy mint fogják fel ezt a jelenséget a nemzetiségi politikusok. Megkérdeztem a véleményét Goldis László aradi szentszéki titkár, volt brassói román gimnáziumi tanárnak. Azért van kiváló illetékessége az ő véleményének, mert a románok legújabb politikai irányzatának, az aktivitásnak ő a kezdeményezője és egyik vezetője. Most dolgozik épp azon e röpiraton, amelyben kifejezi az aktivitási programot.

— A szocializmusnak — így kezdte Goldis László — az én felfogásom szerint az alap-gondolata az, hogy minden ember a világon a saját munkája után díjaztassék. Ez oly eszmény, a melyet minden embernek alá kell írni. A középiskolák számára írt világtörténelem végén magam is azt írom: a jövő a szociálistáké és ez az elv, amelynek alapján a jövő társadalma ki fog alakulni. A románoknál, különösen a magyarországi románoknál, akik között se születési, se pénzarisztokrácia sincs, ez az eszme könnyen juthat a nép szívébe s kedvező talajra talált. A román nép különben is el van nyomva, ezuttal nem a nemzetiségi, hanem az anyagi elnyomást érteni, s így könnyen hajlandó a szocializmusra. Szinte az a csodálatraméltó, hogy csak most és nem előbb nyilatkozott meg közöttük a szocializmus.

— Ami most már a dolognak nemzetiségi részét illeti — folytatta Goldis — én a nemzetiségi politikára nézve semmi veszedelmet nem látok a szocializmusban. A szociálista román kezét nyújt a szociálista magyarnak, mert egy a céljuk: a kapitalizmus ellen küzdeni. A szociálista román nem bántja a magyart, mert a magyar szociálista sem tör az ő nyelve ellen. A szociálista román a szociálista magyarral szemben nem követeli azt, amit a „bourgeois” román a „bourgeois” magyarral: a nyelvének jogát, mert amaz nem is tagadja meg tőle.

Arra a megjegyzésre, hogy vajjon nem gondolja-e, hogy a román paraszttól a szocializmus térfoglalása és eszméi folytán ki fog veszni a nemzetiségi célok iránt való érdeklődés, Goldis így felelt:

— Ettől se félek. Ha bekövetkezik a szociális forradalom, nemzetiség mindig lesz, míg az emberek különféle nyelveken beszélnek. Addig pedig mindenki védeni fogja a maga nyelvét. A szociális átalakulás a nyelvvel és nemzetiséggel egyáltalán nem fog törődni, tehát azt el se fogja nyomni.

Hogy mi volt az oka annak, hogy a szalontai kongresszuson a román paraszttól oly hevesen kikelték az agitátorok és a nemzetiségi vezetők ellen, Goldis így válaszolt:

— Ezeknek a román paraszttól igaruk volt. Ez lecke a román politikusok számára, a kik eddig a passzivitást hangoztatták. A passzivitás úgy is csak elvben volt meg, mert a nép tényleg szavazott. A román politikusok nem érintkeztek a néppel, programjuk csak a nemzetiségi és nyelvi kérdésekre terjedt ki. Természetes, hogy a nép, amely a maga elnyomottságában ezeket csak mellék-kérdéseknek tekinti, kitör ellenük. Epp azért szükséges, hogy a románok egy határozott, a közgazdasági célokra is kiterjedő program alapján bemenjenek a parlamentbe. Az a program

pedig közelebb fogja őket hozni a néphez és a szociálista érzések előtt is szimpátikus lesz: ki fog terjeszkedni az általános választói jogra, a titkos szavazásra, a községenként való szavazásra és a progresszív adó behozatalára, stb. Mennél nagyobb körét fogja be az érdekeknek ez a program, az aktivitás programja, annál jobban számíthat a népre. Az én nézetem szerint épp annak a politikának, amelynek célja, hogy a szociálisták fejlődését békés mederbe terelje, ha nagyobb rázkódtatásokat ki akar kerülni, nem szabad a nemzetiségeket utópisztikus ábrándok kedvéért elnyomni; hanem a nemzetiségekkel karöltve dolgozni a gazdasági fejlődésen. Ha remény lehetne arra, hogy Magyarország összes lakosai valaha magyar nyelvűekké lesznek, nem szólnék. De lássa: az 1879. évi XVIII. törvénycikk mondja ki, hogy a magyar nyelv tanítása érdekében mit kell tenni. Ezóta egy negyedszázad telt el és maga a statisztika vallja be, hogy Magyarország lakosságának 40.6 százaléka egy szót se tud magyarul.

Az aradi román zsinat.

(A megnyitás előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

Holnap délelőtt a görög keleti román papnevelő nagytermében nyílik meg az aradi görög keleti egyházmegye zsinata, az első, amelyen Papp I. János mint püspök elnököl. A zsinatot a székesegyházban ünnepi istentisztelet előzi meg. A megnyitó beszédet a püspök tartja.

A tulajdonképeni tárgyalások csak hétfőn kezdődnek meg. A zsinat első napjait a zsinati mandátumok igazolása foglalja le, a mi előreláthatóan heves vitákkal fog járni, miután a mandátumok ellen nem kevesebb, mint tízezer petíciót adtak be. A temesvári mandátumok ellen négy felebbezés érkezett a zsinathoz.

Több kerületben új választást kell a zsinatnak elrendelni. Így Papp János, a magyarcsékei kerület országgyűlési képviselője lemondott zsinati mandátumáról, mert fölháborodott azon eljárásról, amelylyel a Mangra-párt több bihari hívét a zsinatból kibuktatta. Ungureán Emilt két helyen választották meg. Belényesen és Temesvárott Ungureán a temesvári mandátumot tartja meg. Csorogár Romulusz papnevelői igazgató két egyházi helyet kapott, az aradit és gyulait; az utóbbiról lemond.

Mangra Vazul nagyváradi vikárius néhány nap óta Aradon van. Ma érkezett Aradra a zsinat egy érdekes új tagja: Dragonescu Döme temesvári pénzügyigazgató, akit a bélinci esperesség választott be.

A zsinatot megelőzően, tegnap tartotta évi közgyűlését az aradi egyházmegye lelkészi alapja, Papp I. János püspök elnöklésével. A közgyűlés részéről Mangra Vazul vikárius és Gurbán Konstantin esperes üdvözölték az új püspököt, aki meleg hangon válaszolt.

A mint megírtuk, a zsinaton két választás is lesz: a szentszék egyházi és iskolai ügyi előadóját választják meg. Ezekre nézve csak akkor lesz a személyek feől megállapodás, ha a zsinat összes tagjai együtt lesznek.

Érdekes, hogy Papp I. János, miután még fölszentelve és beiktatva nincs, csupán arki-mandrita-rangban vezeti a zsinatot, azonban, mint a szentszék által régebben megválasztott helyettes elnök, ugyanazzal a jogokkal, mint a melyek a püspököt megilletik.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Lloyd társulat holnap, vasárnap délután 2 órakor tartja saját helyiségében rendez évi közgyűlést, mire ez uton is felhívja a t. tagok figyelmét az elnökség.

(*) Az aradi kereskedelmi testület rendez évi közgyűlése április hó 26 án, vasárnap d. e. 11 órakor fog a kereskedelmi akadémia dísztermében megtartatni.

Pör a villamos társulat ellen.

(A jogi-bizottság javaslata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

A villanyvilágítási díjak után a fogyasztóknak járó visszafizetések kérdését, melyet elsőnek az Aradi Közlöny vetett föl, ma a jogi bizottság tárgyalta. Mielőtt ennek lefolyását ismertetnénk, konstatálnunk kell, hogy a jogi bizottság alapos és beható tanácskozás után azt az álláspontot foglalta el ebben a kérdésben, amelyet az Aradi Közlöny eleitől fogva helyesnek hangoztatott, tudniillik: hogy bírói ítélet alá kell bocsátani a vitás szerződési pontot.

A jogi bizottság ezen véleményét kizárólag a szerződés szövegéből következtethető azon helyes felfogásra alapította, hogy a visszafizetések a szerződésben meghatározott bizonyos fogyasztási kvantum után számítandók, nem pedig egyes lámpák után, ahogyan ezt a villamvilágítási társulat magyarázni akarja. A társulat ugyan gondoskodni akart a jogi bizottság eme véleményének lehetetlenné tételéről azáltal, hogy egy beadványában szakértői véleményeket mutatott elő, amelyek lehetségesnek tartják az égők szerint való fogyasztás alapul vételét s így az ő malmára hajtják a vizet. Ezek a szakértői vélemények azonban, mint a következmények mutatják, nem befolyásolták a bizottság elhatározását, dacára annak, hogy a bizottság elé csak a társulat mellett állástfoglaló szakértői véleményeket vitték, ezek között is olyanokat, amelyek magánuton jutottak a hatósági fórumot képező bizottság elé.

De ha már elvonták a jogi bizottság elől azokat a szakértői véleményeket, melyek a fogyasztó közönség érdekeit pártolják, s elvontak ezek között olyanokat, mint Hosszay műegyetemi rektoré és Devecis del Vecchio Ferencé, foglalkoznunk kell a bemutatott szakvéleményekkel, a melyek csak színleg védik a villamos-társulat álláspontját. Ezek is azt állítják tudniillik, hogy a szerződés nem fejezi ki azt a tartalmat, a melyet a villamos-társulat abba belemagyarázni szeretne. Sőt, hogy szorosán megállapítjuk a szakértői véleménynek lényegét, meg kell jegyeznünk, hogy ezek is csak más szerződésekre hivatkozva hozzák ki azt a felfogást, amely az aradi szerződésben precizirozva nincs. A bíróságnak tehát, amely ebben az elvi tartalmu pörben dönteni fog, ezek után nem lesz nehéz megállapítani a fogyasztóközönség igazát a kapzsi társulattal szemben.

Hogy a méltányosságon kívül a jogi igazság sem szól a villamos társulat mellett, azt szakszerű, alapos beszédben fejtette ki dr. Tolnai János bizottsági tag, akinek indítványára mondta ki egyébként a bizottság a prejudiciális per megindítását. Érdekes dolgot vetett fel az ülésen

Rosenberg Miksa dr., aki annak az anomáliának megszüntetését sürgette, hogy a város tehnikai ügyekben soha megbízható szakvéleményt nem tud kapni. Ez az oka aztán annak, hogy szerződések kötésénél a város állandóan ki van téve a vállalatok furfangjának s alá van vetve ezek szakértelmének.

Pikáns része volt a gyűlésnek az is, mikor a bizottság tagjai a villamos szerződés készítése idejéből hoztak föl visszaemlékezéseket arra, hogy a szerződés megkötéséről tárgyaló szak-bizottságnak akkor sem volt sejtelve arról, hogy a vitás szerződési passzus más értelmet is foglalhatna magában, mint ami a szerződésben kifejezetten foglaltatik.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk ezeket írja:

Pör a bíróság előtt.

Institoris Kálmán polgármester, a bizottság elnöke felolvastatta a villamos társulat beadványát, melyhez szakértőinek véleményét csatolta a vitás szerződési pontra vonatkozólag. Majd felolvasták két ausztriai elektrotechnikai vállalatnak: a Kremeneczy- és Schuckert cégeknek véleményét erről a kérdéstről. Az utóbbi két vélemény nem tartja kizártnak azt, hogy a visszafizetések egyes lámpák fogyasztása után számíttassanak, de mindakettő hangsúlyozza azt, hogy a szerződési pont szövege rendkívül hiányos, hiányzik abból legalább is annak kifejezése, hogy a bonifikációk a kikötött mennyiség átlagos fogyasztása után jár.

A bizottság tagjai közül elsőnek dr. Tolnai János szólt a kérdéshez. Konstatálja első sorban azt, hogy a város a tehnikai szakértelmet illetőleg gyarlóan volt képviselve a szerződés megkötésénél. Itt van egy szerződés, a mely a közönségnek bonifikációt biztosít, de ez a bonifikáció a villamos társulat szakértői véleményeinek elismerése esetén nem bonifikáció, vagy legföljebb csak papíron az. Alig lehet ugyanis elképzelni fogyasztót, mely egy év alatt annyi villamáramot vegyen igénybe, a mennyi után a villamos társulat felfogása szerint is a visszafizetés járna neki. Az a kérdés, hogy a bíróság kizárólag a szerződési szakasz alapján, szakértői vélemények nélkül tud-e dönteni? O azt hiszi, hogy a szerződés értelmét szakértők véleménye nélkül is meg lehet állapítani, tisztán a szerződés szövegéből. Már pedig az logikailag és grammatikailag értelmezve, a szakértői vélemények ellen dönt. A szakértők mondhatnak amit akarnak, az irányadó az, amit a szerződés mond. Ezeket a szakértői véleményeket szerinte csak akkor lehetne használni, ha a város mint szakértő állana a szakértő vállalkozóval szemben, csak hogy a város mint laikus áll szemben a társulattal, mint szakértővel. Ennélfogva arra az értelemlre kell visszamenni, melyet a város tulajdonit a szerződés ezen pontjának akkor, mikor szerződött, nem pedig arra az értelmezésre, melyet az akkori szerződő társulat mentalis reservatio-val esetleg a szerződésbe belemagyarázott. — Miután a 20%-os refakcia is még mindig csak 1 krajcár árleengedést jelent, kétségtelen, hogy a szerződésnek a város szempontjából való magyarázása sem volna valami óriási dolog.

Azt javasolja ennélfogva, hogy a város vigye bíróság elé az ügyet a jogviszony megállapítása céljából. Ha a bíróság nem a város javára ítélik, elesik néhány száz kereset, melyet a fogyasztók külön-külön indítának, ha pedig a város javára dől el, úgy a társulat a további sommás-perek bevárása nélkül fizetni fog.

Robitsek Agoston mindenben hozzájárul Tolnai János indítványához. A város, mint szerződőfél elsősorban van hivatva a kérdés tisztázására.

Nincs szakértő.

Rosenberg Miksa dr. azt az abszurd állapotot teszi szóvá, hogy a város szakkérdésekben *soha megbízható szakértelmet nem tudott kapni.* Itt a villamos szerződés megkötésénél is annak a közegnek, aki szakértőként szerepelt, meg kellett volna mondania, hogy a vitás szerződési passzust nem érti, vagy ellenkező esetben felvilágosítást kellett volna adnia arról, hogy mit jelent ez a pont. Hangsúlyozza, hogy a város soha sem tud olyan szakértőt kapni, akinek felvilágosításában nyugodtan megbízhatnák. Innen van az, hogy a vízvezetékkel ezekig becsapódott a város, innen van, hogy minden vállalat tetszése szerint sarcolhatja. Figyelmébe ajánlja a polgármesternek ezt a jelenséget, mert míg e hiány pótlásáról nem gondoskodnak, nincs az a jogi bizottság, amely jó szerződést tudna készíteni. Hozzájárul Tolnai János indítványához azért is, mert az egyes fogyasztókra nem lehet bízni ilyen kérdés eldöntését, azoknak fizetési és nem prejudiciális keresetet kellene indítaniok. A városnak, ha már a rossz szerződést megkötötte, kötelessége annak helyes magyarázatáról gondoskodni.

Institoris Kálmán polgármesternek szintén az a véleménye, hogy a prejudiciális per megindítandó.

Rosenberg Miksa dr. visszaemlékezik a szerződés megkötésének idejére s jól tudja, hogy akkor nem világosították fel a bizottságot e szerződési pont céljáról.

Institoris Kálmán polgármester, aki szintén tagja volt az akkori bizottságnak, megerősíti **Rosenberg** Miksa dr. állítását.

Vizer Péter alügyész azt mondja, hogy a szerződés elkészítése után mindenki avval hagyta el a tanácskozási termet, hogy a visszafizetéseket a szerződésben meghatározott összefogyasztás után fogják számítani.

Tolnai János dr. még egy erkölcsi momentumot hoz fel a közönség érdekei mellett, azt, hogy ha a refakciákat nem egyes égek, hanem az összefogyasztás után számítják, az aradi villany akkor is legdrágább marad az országban.

Schvartz Jenő dr. két módot tud a villamos társulattal szemben követendő eljárásra; az egyik, amit Tolnai János dr. ajánlott, a másik pedig az, ha a város mint hatóság lép fel és szerződésileg biztosított jogánál fogva megbírságolja a társulatot, ha a refakciákat záros határidő alatt nem fizeti ki. Ha ez utóbbit nem találná helyesnek a bizottság, úgy ő is azt indítványozza, hogy indítson a város keresetet a szerződés bírói értelmezésére.

Institoris Kálmán polgármester, miután a bizottsági tagok véleménye a *prejudiciális bírói per mellett* megnyilvánult, a maga részéről is kifejezte azt a nézetet, hogy a bonifikációk másképp, mint az *összfogyasztás alapul vételével*, el nem képzelhetők. Tanulmányozta a szerződést és a szakértői véleményeket s ezek alapján azt tartja, a visszafizetések az árammérték által mutatott összefogyasztás után számítandók.

A bizottság ezután egyhangú határozattal megállapodott abban, hogy a *közgyűlésnek javasolni fogja a bírói per megindítását.*

Az ülésen **Institoris** Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: **Kádas** Kálmán, dr. **Opre** Péter, **Robitsek** Agost, **Reicher** Károly, **Rosenberg** Miksa dr., **Tolnai** János dr., **Vajda István** dr., és **Vizer** Péter.

Prielle Kornélia Zilahyhoz.

(A beteg művésznő levelei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A magyar színművészet egyik legnagyobb büszkesége, **Szerdahelyiné Prielle** Kornélia, az örökifjú „nagy-mama” betegen fekszik budapesti lakásán. A művésznőt azonban nehéz gondolai közepette is mindig foglalkoztatja egy kedvenc terve: le akar jönni Aradra, hogy jelen legyen férje, **Szerdahelyi** Kálmán mellszobrának leleplezésén, (mely tudvalevőleg már készen áll a színház előcsarnokában) és hogy ez alkalommal eljátsza az ő kedvelt aradi publikumának a „Nagymamá”-t.

A mikor **Zilahy** Gyula legutóbb nála járt, meghatottan mondogatta az aradi színigazgatónak:

— Kedves Zsülöm, egy vágyam van, az, hogy a maga direktiója alatt játszam el a nagymamát, az unokával.

Tudni kell ugyanis, hogy **Zilahy** a „Nagymamá”-ban az unoka szerepét játsza, és első együttes szereplésük óta **Prielle** Kornélia Zilahynak „Nagymamája” maradt, Zsül pedig a háls unoka.

Azóta, hogy ez a beszélgetés végbement, sűrű levélváltás folyt az aradi színház és a beteg művésznő között. Három levelét közöljük alább **Prielle** Kornéliának. A művészi szerénység mellett feljajdul e levelekben a mindinkább fokozódó reménytelenség s a hitvesi hűség csillogó érce mellett ott ragyog a vallásos megnyugvás is.

A levelek így szólnak:

Első levél. Kedves Zsül! Talán soha sem űlt az én lelkemen nehezebb sulyu kötelesség, mint ez a szobor leleplezés, mert a szívem kötelességszámba tette ezt kétszeresen is: férjem emlékezetéért, és az ott nyilatkozott érdek ödsért egyformán, — de hát bizony nem mehettem, nem mehettem egész télen, még most se, de ígéretet teszek. Isten jószágát kérészem vele, mert nem szabad már nekem talán soha többé biztosra ígérni vagy tervelni, rövid 24 óra alatt olyan változás szokott nálam beállani, hogy megakad a szabad mozgásom, ó nagy Isten! miért kell hallanom, vagy gyakran olvasom azt a frázist, mint most is irt levelében „örök ifjú nagy művészetét”, mikor szinte féltve lépek már a közönség elé fogyatkozásaimmal. No de hát én azt óhajtaná, április első felében, én mindennel számot vetve a közepére teszem áprilisnak, úgy 18., 19. vagy 20. jó lesz? És a mit mindannyiszor hangoztattam, hogy semmi nemű díszebéd vagy bankette szerencséjében nem részeltethetném magamat, hogy az a nap csendesesen, és nyugalomban folyjon le, szívesen üdvözlöm és sok szeretettel vagyok híve: **Prielle Szerdahelyiné** Kornélia.

Második levél. Kedves jó Zsül! Békés titkár ur még 2-án írta hozzám kimeríthetően érthető szép levelét és ime én csak ma 7 én vagyok képes felelni, most is ágyban írom ezeket, mert a **Naday**-jubileum engem úgy le-tört kapaszkodó kísérletezésemben, melyből be kell látnom, hogy nem tervelhetek én már semmi szép és jó mozgalmat. Nagyon rosszul lettem utána, pedig végre is csak a színpadi tisztelgésen szerepelttem, illendő módon melle te állván, mint egyik legrégebbi társnője. Hát ilyen, ilyen az állapotom, minden léptem. Azért lelkem csak arra kérhetem és kérem teljes szívből, hogy ne terjessze az én aradi megjelenésemet, mert habár nem vonom vissza teljesen, de a lehetetlenség esetében ne legyünk kompromittálva? én istenem, mi y-n kemény szót használok, mikor pedig egy mélyen sajnálatra méltó módon küzködöm egy leküzdhetetlen gyengeséggel. Nem tudom, hogy otthon van-e ezen levelém olvasására, mert hiszen sokat izeg-mozog Budapesten, de **Békés** titkár ur bizonynyal olvassa leveletem felhatalmazott jogánál fogva és azon esetben kérem, hogy táviratozzon önnek igazgatójának azonnal, hogy engem haladéktalanul meglátogasson. Most ugyan nem lehetek szerencsés önnek küld-

ajtot nyitni, de láthatnám és megbeszélhetnénk mennyire visszaesésben vagyok és mennyire kétségbe vált az a **Nagymama** dolog. Azért egyelőre csak azt kérem, ne hirdessék, ne hirdessék. 24-ike még elég távol van, hogy némi reményt ne tápláljak magamban, — készfét erre **Kálmánom** emlékezte — és akkor 3—4 nap is elegendő lenne előzetes hirbe tenni, minden fájdalmas érzésembe vett jó indulattal vagyok híve: **Prielle Szerdahelyiné** Cornelia.

Harmadik levél. Kedves jó Zsül! Most már egyelőre le kell mondanom azon szerencséről, hogy azt a bizonyos **Nagymama** dologt és feledtetlen **Kálmánom** szoborleleplezését kapcsolatosan az idén megcsinálnám, gyengeségem és betegségemmel járó aggályaim teljesen megakasztották ebbeli elhatározásomat, de bizzunk egy jobb jövőben és ha csak a jó Isten megsegít, jövőben megtehetjük azt, a mi az idén nem sikerült, szolgáljon jelen levelém igazolásul, hogy én érzem legjobban annak a hatását, hogy a sors ezt így akarta. Változtatlan jóindulattal vagyok híve: **Prielle Szerdahelyiné** Cornelia.

A levelekből sajnálatos tényként az tűnik ki, hogy **Prielle** Kornélia aradi tartózkodása egyelőre bizonytalan időre halasztást szenvedett, mert a művésznő állapota annyira rosszabbra fordult, hogy ez idő szerint ő maga sem tudja, mikor hagyhatja el az ágyat.

A politikai helyzet.

(Az ex-lex benyodalmal.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 25.

A kormányhoz igen közel álló körökből az alábbi tudósítást kapjuk:

Hihetetlen intrikák szövik titkos szálaikat úgy a képviselőház folyosóin, mint esténként a pártklubok szögleteiben. És még hihetlenebb mesék kelnek szárnyra, hogy azokkal gyanut és bizalmatlanságot ébreszszenek.

Az intrikák célpontja első sorban gróf **Apponyi** Albert, akit minden oldalról vissza akarnak tartani attól, hogy a kormányt az ex-lexre kövesse, sőt hogy a kormány védelmére föl is szólaljon az indemnitási vitában.

Egyfelől rá akarják beszélni **Apponyit**, hogyha meg is teszi ezt, ne tegye világos kikötések nélkül, melyek a **Szell-kabinet** rekonstrukciójára vonatkoznának.

Másfelől azt szuggerálják **Apponyinak**, hogy **Szellt** csak addig tartják felülről, míg az ex-lexbe bele nem ment, s míg ebbe bele nem vitte magával **Apponyit** és a volt nemzeti pártot is. Mihelyt ez megtörtént, **Szell** rövid idő alatt visszalép és akkor már **Apponyi** és a volt nemzeti párt elől el lesz zárva az ut, hogy az ex-lex alapján konstruált új kormány ellen fordulhasson.

Terjesztik azt is, hogy május 12-én a **Duna-ünnepély** alkalmával, amikor az udvarral együtt **Budára** várják **Ferenc Ferdinánd** trónörökösét is, nagyon fontos és az ország jövőjére nézve döntő tanácskozások fognak tartatni egy konzervatív párt és egy konzervatív kormány alakítására.

Másfelől, mint biztos dolgot állítják, hogyha **Apponyi** meginogna, és nem követné **Szellt** az ex-lexbe, hanem híveivel együtt (kiket mintegy negyvenre tesznek) kivonulna a szabadelvű pártból, akkor ugyanazon az ajtón, melyen **Apponyiék** kivonulnának, már másnap bevonulna a szabadelvű pártba báró **Bánffy Dezso**, aki mióta a miniszterelnökségtől visszalépett, egyetlen egyszer sem jelent meg a szabadelvű körben, hol azonban tényleg számos híve és barátja van ma is.

Mindezek a hírek és mesék ugy kergetik egymást, mint a kaleideszkop színváltozásai. Természetesen gazdája egynek sincsen sajak sem tudják urát adni, akik jóhiszeműen tovább adják.

A *M-g* ma esti számában a következőket írja:

„Nagy levertséget kelt, hogy a volt nemzetipártiak belemennek az ex-lexbe, a mi nem jelent mást, mint *Andrássyék* és *Tiszáék* győzelmét *Apponyiék* felett.

— Soha sem hittük volna, — mondta egy tekintélyes, ma már nyíltan rezignáló tagja a volt nemzeti pártnak — hogy a *szabadelvű pártba* való bemenetelünknek ez legyen a vége. *Meghiúsultak* összes reményeink, melyeket a *közállapotok jobbrafordulásához* fűztünk. *Ott vagyunk, a hol Bánffy* alatt.

Ezzel szemben egy volt nemzetipárti képviselő kijelentette, hogy ők valamenynyien csatlakoznak Apponyi felfogásához és bele mennek az ex-lexbe.“

MULATSÁGOK.

Az atléták kaszinó-avatója.

— Hangverseny és tánc. —

Arad, április 25

Az aradi atlétikai klub az elmúlt téli szezonban az aradi társaséletben vezető szerepet vitt. Fényes sikerű bálján kívül több házi jellegű estélyt, diszternázást rendezett, e mellett kaszinója nyitva állott más társaságok számára is.

Nemsokára megkezdődnek az ünnepek melyek a szabad ég alatt, a versenypályán folynak majd le, de ezt megelőzőleg még egy alkalom hozza össze az atlétákat. *Az új klub-helyiség felavatója* lesz ez, mely május hó 2-án megy végbe az Andrássy-tér 2. számú, a Lengyel-ház feletti termekben.

A felavatót társasestély formájában tartják meg, mely este 9 órakor kezdődik. Bevezetőül hangverseny lesz, melynek ügyesen és változatosan összeállított programja a következő:

1. Magyar népdalok. Előadja az *uri banda*.
2. Egy modern vigjáték. Monolog. Előadja: *Zilahy Gyula*, az Aradi Nemzeti Színház igazgatója.
3. Részlet a Szevillai borbélyból. Enekl: dr. *Radány Dzsóné* urnő, zongorán kíséri: *Boros Dóra* urhölgy.
4. Kuruc nóták. Tároगतón előadja: *Szekely Károly*, kíséri: *Kalmár Lajos*, *Szablóczy János* és *Uray József*.
5. Magyar népdalok. Enekl: *Andrássy Géza*, a budapesti Vigszínház volt tagja.
6. „Cultur historico geographico“, humorisztikus előadás. Előadja: *Zilahy Gyula*, az Aradi Nemzeti Színház igazgatója.
7. Magyar népdalok. Előadja az *uri banda*.

A hangverseny után vacsora, majd tánc következik, mely alatt *Nagy Károly* zenekara huzza.

Belépő díjak: családjegy 5 korona, személyjegy 2 korona.

(=) Kedélyes mulatság folyt le ma este a Millennium külön termében. A mulatságot, melyet egy nagyobb társaság rendezett, hangverseny vezette be. Ebben *Deutsch Annuska*, *Frank Ilona* és *Stein Lajos* arattak főképp zajos sikert. A táncban a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Balaton I. né, Czukker Sándorné, Frank Pálné, Güffeld Józsefné, Glenczer J. né, Hajek A. né, Herczeg L. né, Holpern Edéné, Schütz Péterné, Steigerwald Alajosné, Strausz Simonné, Steiner Adolfné, Szalay Zs. né, Wolf Sándorné stb.

Leányok: Allesz Ilona, Balaton Margit, Bender Józsa, Frank Ilona, Deutsch Annuska, Glenczer Kornélia, Herczeg Irén, Kellner Hermin, Törökfalvy

Margit, Schütz Malvia, Strausz n. v., Steigerwald Janka, Steigerwald Erszike, Szalay n. v., Wolf nővérek stb.

(=) Az aradi Szárnyaskerék dalkör szombaton, május hó 2-án a Központi szálló termében hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik, amennyiben műsorába csupán műdarabokat vett fel. A műsorban több humoros szám van, a melyek folytonos derűtségben fogják tartani a hallgatóságot. A műsor a következő:

Az énekes imája Szárnyaskerék dalkör. Kuruc nóták. Tároगतón előadja *Joanovits Sándor* ur. A Borkóstoló. Tréfás férfi négyes, előadja a Szárnyaskerék dalkör négyeskara. Adám legnagyobb bűne. Szárnyaskerék dalkör. Mendelssohn E-mol hangverseny I. tétel. hegedűn előadja *Zinner Viktor*, zongorán kíséri *Budits Mátás* tanár. Olasz saláta. Tréfás férfi-négyes, operának befejező tételle alakjában előadja a Szárnyaskerék dalkör négyeskara.

A motoros közlekedés.

(A nagy forgalom. — Motorkocsi mindenfelé. — A franciák próbálkozása. — A vicinális mizériák vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

Az arad csanádi egyesült vasutak vállalkozása, az arad-battonyai motoros közlekedés, mint számszerű adatok bizonyítják, teljesen bevállott. A forgalom ezen a vonalon rendkívül megeléknült, úgy hogy jelenleg *kétszáznyolevan* az utasok napi átlaga, s az a remény, hogy ez a szám eléri az ötszázat is. Lényeges, hogy a rendes vonatok személyforgalma semmivel sem csökkent. Ez a nagy forgalom készítette a vasut igazgatóságát, mint már megirtuk, arra, hogy egy újabb gőzmotoros kocsit rendeljen.

Az arad csanádi vasutak példája után most az ország több vasutja is megrendelést tett motoros kocsikra. A kocsikat a Ganz-cégnél rendelték meg, mely a máv. gépgyárában készítetteti.

A brassó-háromszéki vasut két kocsit, a kassa-oderbergi vasut és a déli vasut két-két kocsit, a magy. kir. államvasutak három kocsit csináltat. Utóbbi, hír szerint, a debreceni üzletvezetőség területén létesíti az első motoros közlekedést. A rendelt kocsik mind De Dion-Bouton rendszerűek, aminket az arad-csanádi vasutak és a kezelésében lévő alföldi első gazdasági vasut tart üzemben egyedül az egész kontinensen. — A külföld némely vasutjánál (Württembergben, Badenben, Svájcban) használatban lévő Serpolet-féle motoros kocsik tulajdonképen egy tengelyű gőzmozdony-szerkezetek.

A De Dion Bouton-féle kocsikkal meg egyező motor-szerkezetű Serpolet-kocsik is léteznek újabban, melyek a francia déli vasut Páris és Lion közötti vonalán fognak közlekedni. Augusztusban tartják meg a próbamenetet. Százhusz kilométer sebességgel száguldanak a kocsik, melyek között lesz egy negyven méter hosszú szalonkocsi is.

A franciák tehát mindjárt nagyban kezdik. Az utörés érdeme a gőzmotor közlekedés terén azért az arad csanádi vasutaké. Az itteni motorosról s ezzel kapcsolatban a biharmegyei tervekről, egy nagyváradi lap a következőket írja:

A gyakorlat a-ról győzte meg a vasuti igazgatóságokat, hogy nem benzin, hanem gőzmotorokat kell használni, a melyek mindenképen előnyösebbnek mutatkoznak. Ezeknek a tökéletesítésén dolgoznak most a szakkörök és azt remélik, hogy a vicinális közlekedés terén átalakító hatásuk lesz a gőzmotoroknak. Nagyváradi

és környékének vicinális vasutai is erősen érdeklődnek a motoros kocsik iránt. A nagyváradi vasuti üzletkezelőség kiváló képzettségű vezetője, *Szmazsenka* Ernő; maga részt vett az arad-csanádi vasutak próbáin és legközelebb Brassóba utazik, ahol hasonló kísérleteket tartanak.

Hogy Biharmegye vicinális vasutai milyen formában használnák fel a gyakorlatban bevált reformokat, arról még alig lehet beszélni, mert a tanácskozások nagyon kezdetleges stádiumban vannak. Annyi azonban bizonyos, hogy komolyan foglalkoznak az eszmével. Nagyváradon legközelebb értekezlet lesz ebben az ügyben, a melyen a közuti vasuton és Biharmegye helyi-érdeklő vasutainak képviselőin kívül a mátra-körösvidéki egyesült vasutak is részt vesznek. Egyelőre pedig a kérdésnek minden részletét alaposan áttanulmányozzák. Reméli Biharmegyében, hogy a motoros közlekedés nem marad meg óhajtsanak, hanem hamarosan megvalósul és segít megjavítani a vicinális vasuti mizériákat.

Akasztás Bécsben.

(A vén kisasszony gyilkosa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 25.

Bécsben, mint onnan táviratozzák, ma reggel akasztotta fel *Lang* hóhér *Senekl* Antal rablógyilkost, aki irtózatossal kegyetlenséggel megölt egy 81 éves *Jüllich* Julia nevű trafikosnőt.

A kivégzett gyilkos még fiatal ember volt s a bíróság előtt cinikus, gyermekiesen naiv módon tagadott és folyton kinyomozhatatlan büntársra hivatkozott, aki az ő állítása szerint a gyilkosság értelmi szerzője volt.

A gyilkos Ratiborból, a fogházból szökött meg Bécsbe, ahol a szeretője is lakott. Napokig szemlélte a meggyilkolt áldozatának lakását. Egy alkalmas pillanatban, nappali időben belopódzott az öreg kisasszony lakásába és elrejtőzött az ágy alá. Éjjelkor az ágy alól előbujt és a szomszédos helyiségbe ment, a mely dohánytözsdének volt berendezve. Feltörte a kasszát és magához vett minden értékes dolgot. Közben azonban zajt csapott, mire az öreg kisasszony felébredt.

Senekl odarohant az ágyhoz és egy hosszú kést ötször irtózatossal dühvel belemártott a segítségért kiabáló nő testébe.

A véres tett után *Senekl* az ablakon keresztül a Práterbe menekült, a hol elrejtette egy bokorban a holmikát. Másnap éjjel egy rendőr a gyilkost részegen találta a Práterben és bekísérte a rendőrségre, a hol hosszas vallatás után beismerte bűnét, de később mindent visszavont.

Az esküdtszék *Senekl* Antalt egyhangulag bűnsnek mondotta ki a rablógyilkosság bűnében és a bíróság *kötél általi halálra* ítélte.

Tegnap érkezett a bírósághoz a királyi döntése, melylyel kegyelmet nem adott, hanem szabad folyást engedett az igazságszolgáltatásújtó kezének.

Ma reggel 7 órakor végezte ki a gyilkost *Lang* hóhér. A királyi határozat kihirdetése után siralomházba vitték *Senekl* t, aki folyton erotikus beszédekkel mulattatta őreit és erkölcsetlen szavakkal utasította vissza a lelkeszt is, a ki vigasztalni akarta. Mikor a fogházfelügyelő megkérdezte tőle, hogy akar-e könyvet olvasni, azt mondta:

— Igen, de legyenek ám benne méztelen képek.

A fő-ut meghosszabbítása.

(Érdekes városrendezési terv.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Nagy fontosságú városrendezési terv kerül nemsokára, talán rövid időn belül a város intéző körei elé. A terv a városnak azon baján van hivatva segíteni, a mely a Boros Béni-tér végén túl a vasuti állomás felé, szinte lehetlenné teszi a fejlődést.

A városligettől kezdve ennek főakadálya az *Ódvis csatorna*, a mely ketté szeli a vasuti állomás felé vezető utat. Ezért nem fejlődik a városliget mellett levő telek, s az egész Béla-tér.

A terv szerint, a melyet, a mint értesülünk, *Nachtnébel* Odön városi mérnök készített, a főközlekedési vonal a vasuti állomás felé a lehetőségig meghosszabbíthatnák. Az élővíz-csatorna fölé, a főközlekedési vonal egész szélességében *beton-boltozat* kerül, a városligeti tavat, a melynek egy része ezen útvonal meghosszabbításába esik, betömkik.

Ezen módon a fő-ut meghosszabbítatik egész a *Miksa-utcáig*, vagyis a *Béla-tér* is ehhez csatoltatik. A főut három utvonallát: az aszfalt-utakat és a keramitot is ezek szerint meghosszabbítanák, s a közepén fasort építenének. Ez a széles ut egyik oldalán a *Miksa-utca*ba torkollik, másik oldalán a viadukt mellett vezet le a vasuti állomás felé s a közlekedést lényegesen könnyebbé teszi.

Ez csak váza a kiválóan érdekes tervnek, a mely, ha megvalósul, jelentékeny területet tesz értékesé és a város fejlődését nagy fokban segíti elő. Ez a városra nézve azért is fontos, miután a volt *Mittelmann-gyár* területét és telket megvette s most az ő érdeke, hogy azt minél jobban emelje.

Természetes, hogy ez a terv nem járna anyagi áldozatok nélkül. Mintegy *hátszáz ezer koronába* kerül ez a városrendezés, a miből körülbelül az következik, hogy ahhoz csak akkor foghat hozzá a város, ha a jelenlegi terhek egy részét kiheverte.

A tervek első következménye az lesz, hogy az aradi korcsolyázó egyesület, a melynek a várossal a város ligeti tóra kötött szerződése két év múlva lejár, új korcsolyázó terület után lesz kénytelen nézni.

HIREK.

Aradi fiatalember

öngyilkossága Bécsben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Bécsben, a császárváros egyik tűzérkaszárnájában öngyilkossá lett egy aradi fiatalember, a kaszárnának egyik káplárja. Több ideig maradt itthon, mint amennyi szabadságot kapott, s a büntetés elől való féltében a halált választotta.

Szegfű Sencsnek hívják az öngyilkos katonát. Mielőtt bevonult, *Éles* Armin aradi fűszerkereskedőnek volt a segédje. Aradon jól ismerték a rokonszenves, fiatal embert.

Mint katoná, csakhamar fölvitte a két csillagig. A husvéti ünnepek alatt hazajött, azonban három nappal később érkezett meg Bécsbe, mint a meddig az engedélye szólt. E miatt kihallgatásra rendelték s azt mondták, hogy le fogják fokozni.

A fiatal ember a szegénytől való féltében tegnap öngyilkossá lett. Szolgálati revolverével szíven lötte magát és meghalt.

Főlebbvalói az öngyilkosságról értesítették

lamint az öngyilkosnak Aradon lakó fivére ma utaztak Bécsbe, az öngyilkos tűzér temetésére. Az öngyilkosság híre ma Aradon is elterjedt és mindenütt, a hol a jobb sorsra érdemes fiatal embert ismerték, őszinte sajnálatot keltett.

Nevezetes pisztolyok.

— Az ereklyemuseum új tárgyai. —

Arad, április 25.

Az aradi ereklyemuseum kincsei értékes ereklyékkel szaporodtak meg. *Almásy* Dénes gróf és családja a múlt héten megtekintették az ereklyemuseumot, s a nagy idők emlékeit látván, a gróf elhatározta, hogy a birtokában lévő szabadságharcú ereklyéket idővel átengedi a museumnak, mint amely a legmértőbb azok őrzetere.

A gróf megbízásából *Kara* Győző főgimnáziumi tanár tegnap adta át az első tárgyakat, két értékes pisztolyt, melyekkel a gróf nagybátyja, gróf *Almásy* Dénes végig vívta a szabadságharcot.

A két pisztoly teljesen egyforma, fogójukra rá van vésve a grófi korona, alatta egykori birtokosuk nevének kezdőbetűi (A. D.) és az 1848. évszám.

A két pisztoly más szempontból is kiváló történelmi ereklye értékével bír.

Egykori birtokosuk, a ki a világosi fegyverletéssel alkalmával osztrák fogságba jutott, testi-lelki barátja volt *Teleki* László grófnak. *Almásy* Dénes később kiszabadulván, sokat érintkezett az 1860-ban Drezdában elfogott, de csakhamar szabadonbocsátott *Telekivel*, akinek végzetes sorsa ismeretes.

Midőn az 1861-iki országgyűlésen szereplésével ellentétbe jutott a császárnak adott ígéretével, öngyilkosságra határozván el magát, barátja *Almásy* Dénes gróf lakásán kísérlette meg első ízben elhatározása végrehajtását s erre az ereklyemuseumnak most birtokába jutott két pisztoly egyikét akarta felhasználni.

Már homlokának szegezte volt, midőn a váratlanul a szobába topanó gróf *Almásy* Dénes akadályozta meg tette végrehajtásában, melyet azután később május 8-án mégis végrehajtott.

Almásy Dénes gróftól kapott eme értékes ereklyéket *Varjassy* Árpád, az ereklye-museum elnöke a legközelebbi választmányi ülésen fogja bemutatni az egyesület választmányának.

Buzaszentelő ünnepe. Márkevevangélista napján, április 25-én a magot kikeltő, kalászt nevelő, életet hintő istenáldás ünnepét szokta ülni a katolikus egyház. Lengő lobogók alatt vonulnak ki a hívők ezrei a zöld bársonyos buza mezőkre, megindult ajkkal zengvén az ősi könyörgés magasztos ígét az Úrhoz, hogy hozza termőre a zseme vetést és tartsa meg a föld termését az aratásnak idejéig. S mikor az Isten szolgája szentelt vizet hint a ringó vetésre és tünjénfüst árad el az üde mezők felett, rendszeren vidám pacsirták éneke szegődik társul a megható dallamokhoz s összevegyülve száll a könyörgés fel a kék magasba, az élet lelkéhez. Ma azonban az időjárás miatt elmaradt a processzió s csak a templomban végezték a szokásos könyörgő istentiszteletet.

— Arad közjólétének emelése. Ezt a fontos és égető közgazdasági kérdést a város közgyűlésén vetette fel *Edvi Illés* László törvényhatósági tag, azt javasolván, hogy a *vásári-vámok* behozatala helyett inkább evvel a problémával foglalkozzék a tanács. Az így egymás mellé került két tervet a közgyűlés tanulmányozás végett kiadta a tanácsnak, amely mai ülésén *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes

adatokat gyűjt a tervek kidolgozásához, másrészt pedig kiadja a kérdést a gazdasági szék egy albizottságának, melybe meghívják *Edvi Illés* Lászlót és *Lócs* Rezső adóügyi tanácsost is.

— **A pécskai népgyűlés.** Holnap, vasárnap tartják meg *M.-Pécskán* az újabb katonai javaslatok ellen tiltakozó népgyűlést azzal a programmal, melyet tegnap közé tettünk. A népgyűlés iránt széles körben mutatkozik érdeklődés. Ma este Aradra érkezett *Hentaller* Lajos orsz. képviselő is, ki a népgyűlésnek egyik szónoka lesz.

— **Aradmegye az országos kongresszuson.** Holnap, vasárnap tartják a megyei tisztviselők Budapesten országos kongresszusukat a fizetésrendezés ügyében. Aradmegye képviselőiben a fővárosba utaztak: *Dálnoki Nagy* Lajos alispán, *Nachtnébel* Gyula árvaszéki elnök, *Bolyos* József és *Mladin* Miklós főszolgabírók, *Verzár* István árvaszéki elnök, *Institör* István tb főorvos, *Faragó* István aljegyző. Ma délután elértekezletet tartott a százas bizottság, melyben az alispán és az árvaszéki elnök vettek részt. Az ülésen, mint lapunknak sürgönyzik elkészítették a kongresszus anyagát, behatárolva foglalkozva az országos egyesület alapszabályával és a fizetésjsvítésre vonatkozó vármegyei mintaszabályrendelet tervezetével.

— **Az új templom felszerelése.** Az aradi katolikusok múlt vasárnap tartott gyűlést, megválasztott bizottsági tagokhoz a minoritarendfőnök ma az alábbi körlevelet intézte:

Örömmel értesítem, hogy f. hó 19-én, az új templom felszerelési módzatainak megbeszélésére összehívott kath. gyűlés, ismerve buzgó hűségét, választmányja tagjai közösen választotta. Bizalommal fölkérem tehát, hogy fontos ügyeink megbeszélésében a jövő május 27-én hétfőn a. u. 5 órakor a polgári házban díszteremben tartandó választmányi gyűlésen megjelenni sziveskedjék. Arad, 1908. április hó 25. Csák Cirják dr. rendfőnök, plébános helynök.

— **Az aradi doktorkisasszony.** *Budapestre* jelent tudósítónk: A tudomány-egyetem tanácsa ma délelőtt avatta doktorrá *Curtutiu* Maria kisasszonyt, *Curtutiu* Mózes aradi ügyvédleányát, ki az orvosi tanszaktól jó eredményt végzett el. A kisasszony még tanulmányi ideje alatt egy esztendeig díjas gyakornok volt *Kla* tanár mellett s több pályadíjat nyert el. Kívül fölavattak még tizenöt jogászt, négy orvost s egy bölcsészt.

— **Tanulmány a tej adó behozatalához.** *M*ler Károly törvényhatósági bizottságnak a tej-adó behozatalára vonatkozó indítványát a városi közgyűlése úgy intézte el, hogy adta a tanácsnak, megbízván ezt, az adó behozatalához szükséges előtanulmányok és vizsgáldások megejtésével. A tanács mai ülésén felalkozott evvel a kérdéssel és megbízta a várfelügyelőt, hogy tizenöt nap alatt figyelje meg a vámoknál azt, hogy honnan és mennyi tej hoznak be naponként Aradra? A tanács azo kívül több vidéki városnál tudakozódik az eltanulmányokról.

— **A horvát botrányhősök.** *Eszék* táviratolozzák lapunknak: *Varasdon* tegnap este nagy néptömeg tüntetett a főispán lakása előtt, melynek összes ablakait betörték. Ma újabb rendezavarástól tartanak. Pályaudvaron és a várótermekben letek az összes magyar címereket és s nyelvű plakátokat.

— **A szalmapapirgyárak füstje** — *másut* A legutóbbi közgyűlésen élénk vita folyt az aradi papirgyár bűzének megszüntetéséről.

mester megkerestetett több külföldi várost, ahol papírgyár van, megkérdezvén ezeket, hogy milyen intézkedéseik vannak a gyár bűzének megszüntetésére? Az egyes városoktól a következő válaszok érkeztek: *Düren* (Rajna): a gyár kellemetlen bűzt terjeszt, de a lakosság köréből ellene panasz nem adatott be, *Gürteheim* (Szászország): nincs papírgyára, *Veellendab* (Hollandia): a gyár bűze ellen a lakosság nem panaszodik, *Cosweg* (Szászország): válasz még nem érkezett. A kérdezősködések tehát nem sokat segítenek a papírgyár bűzének megszüntetésében.

— **Kriványné és Horalekné.** A hitvesi hűségnek ritka megnyilvánulása az a tény, hogy *Horalekné* még most is tiszteletben tartja az immár ország-világ előtt meghurcolt férjének, a hírhedt kassai sikkasztónak egykoron tett hitvesi fogadalmat. *Kriványné*, mikor férje nevezetes sikkasztásai napfényre derültek egy percig sem késlekedett a válókereset beadásával. A gyerekek, a gyerekek... — azt mondta. A törvényszék méltányolta a szerencsétlen asszony kérelmét s *Kriványné* gyermekei jövőjére való tekintettel férjétől elválasztotta. — Most, hogy *Horalek Ferenc* szintén arra a sorsra jutott, amelyre még nem oly régen *Krivány*, mindenki szinte várta már, hogy *Horalekné* mikor adja be férje ellen a válókeresetet. Hát bizony nem fogja beadni soha. Nyíltan megmondta, hogy ő nem válik az urától. Megtörve bár, de bevárja azt a néhány esztendő, amit boldogtalan férjének majd el kell szenvednie; azután lárt karokkal fog majd eléje mennie, ha ütött a kiszabadulás crája...

— **Külföldi rendjel.** A király megengedte, hogy gróf *Wenckheim* József cs. és kir. követési attaché a királyi bajor Szt. Mihály érdemrend negyedik osztályát elfogadhasse és viselhesse.

— **A „Népszava“ Kurticson.** A *kurticsi* román lakosság közt hatalmas arányokban terjed a szocializmus. Bizonyítja ezt az a lázas türelmetlenség, melylyel a *kurticsi* románság naponta a postán várja a *Népszava* román kiadását. A *kurticsi* szocialisták valósággal ostromolják a postahivatalt a posta érkezése idején, a minap pedig megesezt az is, hogy mikor a vihar miatt a vonat és vele együtt a posta is késéssel érkezett, a szocialisták a postamesterrel szemben *fenyegető álláspontra helyezkedtek*. Alig lehetett velük megértetni, hogy nem a postahivatal sikkasztotta el a „Népszava“-t. Érdekes megemlíteni, hogy *Kurticson* néhány nap alatt 1000, *Mácsán* 400 és *Kisiratoson* 200-ra emelkedett a szocialisták száma.

— **A temesmegyei földuzsora.** A Keleti Értesítő, mint tudósítónk táviratozza, ma a temesmegyei földuzsora ügyéről ír. *Lendl Adolf* dr., a temes-rákási kerület országgyűlési képviselője, Második körut kerületében cím alatt kiadott röpiratában tudvalevőleg a közalapítványi földek felosztása ellen kelt ki s úgy említi, mint a lakosság elszegényedésének okozója. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a röpirat következtében vizsgálatot rendelt el, melyet *Buziáson* ejtettek meg. Konstatálták a vizsgálat eddigi során, mondja a K. E., hogy a közalapítványi birtokok nagybérlői súlyos feltételek mellett adják ki a földeket albérletbe s ezzel agyonnyomják a népet. A bérlők a legelő-területeket is lefoglalják. A vizsgálat még tovább folyik.

— **Egy tanár temetése.** Ma délután temették el *Gross Károly* nyugalmazott főgimnáziumi tanárt nagy részvét mellett. A temetésen megjelent a főgimnázium és főreáliskola tanári kara *Burián* János és *Boros* Vida igazgatók vezetésével, s kivonult a két intézet ifjúsága is. A gyászszertartást *Fejér* Alfréd minorita lelkész, liceumi hittanár végezte.

— **Arad megye közutainak javítása.** Arad megye közutainak fedanyag-szállítására, mely

az 1908—1908. évekre szól, 69 ajánlat érkezett be az alispáni hivatalba. Az árlejtést megtartották s ennek eredményeképp a következő vállalkozók kapták meg különböző utszakaszokra a szállítást: *Böhm Géza* (Arad), *Valerian József* (Világos), *Kemény* Manó (Arad), *Kádár* József (Berza), *Floruca* Sándor (Bokszeg), *Zsurka* Stéfán (Prozest), *Gál és Lirnauer* (Budapest.)

— **Szerbia fegyverkezik.** *Zimonyból* táviratozzák: Az itteni vasuti állomáson nagyobb lőszállítmány ment ma át *Szerbia* számára, Németországból pedig ugyancsak Szerbiába *tömén-telen lőfegyver* érkezett. Szerb hajók Belgrádba szintén vittek jelentékeny lőszállítmányt.

— **Tűz a Fehér Keresztben.** Ma délután tízenkét óra után sok népet gyűjtött össze a Fehér Kereszt vendéglő előtt a tüzoltók tömeges kivonulása, akik a rendőrség telefon hívására a vendéglő pincéjében kiütött tűz eloltása céljából nagy apparatussal vonultak fel a Deák Ferenc-utcán. A tűz elég jelentéktelen volt s a tüzoltók nagy készsége inkább az esetleg bekövetkező veszély megállítására történt. A tűz a pincében ütött ki, ahol boros palackok csomagolására szükséges *szalma-tokok* voltak felhalmazva. A pince világító-szeleldőjének rostélyán át, mely a Fehér Kereszt-kávéház *Andrássy-téri* utolsó ablaka alatt van, *éges cigaretta* esett a pincébe, ettől a szalma meggyulladt s a szeleldő-rostélyon csakhamar erős füst tört elő a pincéből az utcára. A kivonult tüzoltók rövid idő alatt véget vetettek a tűznek.

— **Köszönet a részvételért.** Néhai *Vertán* Oszkár dr. városi árvaszéki ülnök özvegye a város törvényhatóságának férje elhunyt alkalmából kifejezett részvéteért levéllileg köszönetet mondott.

— **A bárándi vérengzés.** Megirtuk részletesen a *Báránd* biharmegyei községben a csendőrök és a lakosság között történt véres összütközés lefolyását, mely a község határában kiütött erdőégés miatt következett be. Az összecsapás eredménye az lón, hogy *Bocsot* Pál egy csendőrgolyótól leterítve holtan maradt a földön. Béli tudósítónk jelenti, hogy a szerencsétlen véletlenül lett áldozata a harcnak. A környék román lakosságát nélkülözések, a nagy nyomor *szocialistává* tette és sokan vannak közöttük, kik fanatikus hívei a szocialis eszmének, izgatnak a vagyon ellen. Ilyen elkeseredett ellensége a tőkének *Ozika* Péter kárándi napszámos. Ő volt a főzgató, a ki bujtotta a tömeget, hogy ne menjen a tűz lokalizálására. Vele szemben akartak a csendőrök fegyvererőt alkalmazni s a lövés véletlenül találta a közelében álló *Bocsortot*. A vizsgálat folyik.

— **Bécs-hamburgi telefon.** Bécsből táviratozzák: A nyolcszáz kilométeres bécs-hamburgi telefonon, mely még nincs átadva a forgalomnak, ma volt az első próba-beszélgetés. A *Neue Freie Presse* szerkesztője beszélt a *Hamburger Nachrichten* szerkesztőjével s a beszélgetés egészen jól sikerült.

— **A szélhámos ügyvédjelölt.** A Temesvárott leleplezett és onnét megszökött *Paskuj* Alajos ál-ügyvédjelölt ellen mindenünnen érkeznek most a panaszok. Ez az ügyes szélhámos jobb ügyhöz méltó találékonysággal követte el furfangos csalásait. Alig, hogy utilaput kötötték a talpa alá, egy ügyvéd irodájába sietett s ott azon ürügy alatt, hogy főnöke nincsen Temesvárott és néhány fontos beadványra bélyeget kell vásárolnia, 20 koronát kért kölcsön. Az ügyvéd szerencsére nem volt otthon s így a csalás nem sikerült. *Paskuj* másik áldozata dr. *László* Samu ügyvéd volt, a kinél az ügyvédjelölt négy napig „dolgozott“, vagyis a főnökének zsebet 80 korona erejéig megkönynyebbitette. *Halle* egyenruhaszabót azon-

ban nem sikerült a szélhámosnak becsapnia. *Halle* ugyanis csak az esetben volt hajlandó egy teljes huszártiszti egyenruha iránti megrendelését teljesíteni, ha *Paskuj* foglalót ad. Egyik vendéglő főpincére szintén 70 koronáját siratja. *Paskuj*nak 20 koronára volt szüksége, mit a főpincér rögtön kölcsön adott. Midőn *Paskuj* másnap megint 50 koronát kért s a főpincér vonakodott, *Paskuj* zálogul felajánlotta aranyóráját. A főpincér csak későn vette észre, hogy nem mind arany, a mi fénylik. Ezzel az 5 korona értékű goldin órával egy kávéház főpincérét is becsapta, a ki 40 koronát adott rá, sőt a zálogtárgyat nem fogadta el. A rendőrség azt hiszi, hogy a furfangos szélhámos Románia felé vette útját.

— **Eljegyzés.** *Lobstein* Izidor gyulafehérvári kereskedő csütörtökön eljegyezte Aradon özv. *Koch* Mórné szép és kedves leányát, *Jankát*.

— **Tömeges lopások Ujpanáton.** Ujpanáti tudósítónk jelenti, hogy az elmúlt éjjel nagyszabású tolvajlás történt a községben. A vakmerő tolvajok *Leplich* Ádám házából három disznó husát és egy pár uj csizmát, *Zimmermann* Jakabnéól két disznó husát, *Dorán* Pétertől egy disznó husát, *Dorán* Sebestyéntől egy disznó husát és *Schmidt* Ferenctől szintén egy disznó husát lopták el. A lopás éjjelen csodálatosképp szaporították az éjjeli örök számát. A községben mozgalom indult meg, hogy a község mielőbb megkapja a régen óhajtott csendőrséget.

— **Rendület az élőhalottokról.** Miniszteri rendület jött a hatóságokhoz. Arról van szó benne, hogy a vidékről mindinkább fölhangzik a panasz, hogy az elmebetegek száma szaporodik s mind sürgősebbé lesznek az országos tébolydába való fölvetel iránti kérvények. Ezek elintézéséül a belügyminiszter leiratában arról értesíti a hatóságot, hogy az országos tébolyda tulszofaltsága miatt elmebetegeket a lehetőség szerint a közkórházakban helyezze el s csak közveszélyes örülteket szállítsanak föl, vagy pedig oly esetben intézkedjenek a fölzállítás iránt, ha a kórház viszonyai a berendezés miatt az elmebeteg elhelyezését lehetetlenné teszi.

— **Üngyilkos jegyző.** Egy jó állásban levő ember tragédiáját írja tudósítónk *Bihar* községből. *Matoicsi* Imre községi jegyző, a biharmegyei jegyzői kar egyik régi szimpatikus tagja tegnap reggel irodájában halántékába lőtt és *szörnyet* halt. Az üngyilkos jegyző hosszú évek óta vezette a község ügyeit; lelkiismerettel, tisztességes munkával kereste kenyerét családjának, három gyermekének. Eléggé rendezett viszonyok között élt, de az utóbbi időben a sors csapásai nagyobb anyagi zavarokat idézett elő nála, melyeket nem tudott tisztázni. Ezek az anyagi gondok érlelték meg a különben vig kedélyű emberben az üngyilkosság gondolatát, melyet keresztül is vitt. *Matoicsi* Imre ma reggel a megszokott időben visszavonult hivatali helyiségébe, hogy munkához lát. Leveleket irt majd ezek után magára zárt szobájában ülve követte el az üngyilkos tettet. A jegyző tragédiája nagy részvéttel tölti el a község lakóit, kik nagyon szerették jegyzőjüket.

— **Vasuti tarifakonferencia Pöstyén-fürdőn.** A középeurópai vasutak megbizottai évenként tartanak értekezletet egységes tarifák megállapítása céljából, mely a keletre menő és keletről jövő árucikkek szabályozása végett gazdasági viszonyainkra is fontossággal bír. A megbizottak közül többen csuszbetegek, s így a konferencia gyűlhelyét elmésen Pöstyén-fürdőre tették, ahol egyébként magyaros vendégszeregetben részesülnek.

— **A menyasszony tragédiája.** Szomorú sorsa jutott *Szűcs* Elizának, egy temesvári csinos leánynak. Jegyben járt egy tanítóval és az esküvő már május havában lett volna megtartandó. A vőlegény azonban a napokban értesítette, hogy az esküvőből nem lesz semmi, mert

nem vezetheti oltár elé szíve választottját. A leány ezt annyira szívére vette, hogy lelke egyszerre elborult. Megőrült a szegény. Csak azt dudolja egyre: semmi babám semmi, így szokott az lenni...

— **Szelvényes házasság.** Jenny: Te férjhez mégy? Ugy szerezz magadnak olyan házasságlevelet, aminőt Chicagóban kap az ember.

Glaby: Milyen az?

Jenny: Van rajta egy szelvény valás esetére, amelyet akkor szakít le az ember, amikor tetszik.

— **Vesztett kutyák megfigyelése.** A város kapitányi hivatala előterjesztést tett a tanács-hoz aziránt, hogy a gyeptéren egy alkalmas-ságot állíttasson föl, melyben az elfogott kutyákat, melyek veszettség gyanúja alatt állanak, megfigyelhessék. A tanács megszavazta a készülék költségeit.

— **Üngylikos kerületi főnök.** Gozani Ferdinánd márkí kerületi főnök ma Laibachban agyonlőtte magát. Atyja pár év előtt szintén üngylikossággal halt meg.

— **A pajkosság áldozata.** Budapestről jelent tudósítónk: Müller Mór tíz éves tanuló ma délben a váci-körut 3. számú ház előtt egy teherkocsira kapaszkodott. Wolf Mór kocsis észrevette a pajkos fiút és ostorával hátra csapott. A gyermek leugrott és a villamos vágányokra szaladt. Nem vette észre, hogy közvetlenül mellette halad a 142. számú villamos kocsi. A kocsi vezető, Lázár Pál fékezett, a kocsit azonban egy pillanat alatt már nem lehetett megállítani. A villamos elütötte a gyereket, aki meghalt. A villamos kocsi lassu tempóban haladt és az elgázolás közvetlenül a megállóhely mellett történt. A kocsi vezető már 1898 óta van a társaság szolgálatában, szakmepertől kocsi vezető, aki ellen még soha sem merült fel panasz. A szemtanúk állítása szerint a fiucska saját pajkosságának esett áldozatul.

— **A gyilkos kadét és a parlament.** Berlinből írják, hogy a német birodalmi gyűlésen tegnap tárgyalták azt az interpellációt, melyet a centrupárt adott be Hüssener, a gyilkos tengerészkadét ügyében. Hüssener tudvalevőleg Hartmann tüzért, mert ez nem köszönt neki szabályszerűen, az őrségre akarta vezetni, és mikor a tüzér menekülni akart, hátulról leszúrta. Az interpellációt Essen város képviselője, Stötzel centrupárti terjesztette elő. A véres tettet egyhangulag elítélték, az összes pártok szónokai, mint a kormány képviselői. A birodalmi tengerészeti hivatal államtitkárja, Tirpitz kijelentette, hogy Hüssener a szolgálati szabályzat határozott rendelkezései ellenére járt el. A szónokok valamennyien többször is kemény szavakkal beszéltek Hüsseneréről. Lanzmann liberális képviselő, aki személyesen ismerte a meggyilkolt Hartmann, azt mondta, hogy Hüssener jellege az ostobaság, durvaság és hencseregő önteltség összetétele. A szabadelvű és szociáldemokrata szónokok azon óhajukat nyilvánították, hogy a fegyverviselés úgy a tiszteknek mint a legénységnek csak szolgálat közben legyen megengedve.

— **Baleset.** Schmalcz Sebestyén új-panáti lakosra építkezés közben oly szerencsétlenül dőlt rá egy fal, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. A kórházba kellett szállítani.

— **Egy malomtulajdonos tragédiája.** Eszékről táviratozzák: Schramm Ignác észéki lakos vizimalma az éjjel elsüllyedt. A mentési munkálatoknál a malom tulajdonosa a vízbe fullt.

— **Magyar név.** Kiskoru Böhm Aladár aradi illetőségű ugyanitt lakos családi nevének „Bakos”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Cigány-hangverseny a téllkertben.** Holnap, vasárnap este tartja meg Albert Péter zenekara a téli kertben hangversenyét, melyet a szegedi Dankó-szobor javára rendeznek. A hangversenynek változatos műsora van.

— **Athelyezett posta gyűjtőhely.** A nagyváradi postaigazgatóság az aradi 8 ik számú postagyűjtőhelyet az Ujterem-utca 2-ik számú házból a Kelemen-tér sarkára helyezte át.

— **Birtokcsere.** Zászló Illés eladja az aradi 1417., 8845. és 5252 sz. tjkvben felvett ingatlanokat 2400 koronáért Zászló Sándornak. — Ozv. Dalacsi Ferencné Tóth Rozália eladja az aradi 6818. sz. tjkvben felvett ingatlant 1000 koronáért Tóth János és neje Béres Treszkának.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinosan dobozban 2 korona.

— **Ne mulasszák el** a köszvényes és oszvos betegek a hirneves Zoltán-féle kenőcsöt használni, mert e páratlan kitűnő szer még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek és különböző szereket, gyógyfürdőket eredménytelenül használtak, pár nap alatt gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Réla gyógyszerárában üvegenként 2 koronáért Budapesten.

— **Esős időben jó cipő.** Ennél a csunya, rossz időjárásnál, egészségi szempontból fontos, hogy jó és tartós cipővel lássuk el magunkat. A Porter-féle cipőknél jobbak és tartósabbak manapság nem készülnek. Formájuk tökéletes, a lábat nem kirozzák, viseletben könnyűek és rendkívül jutányosak.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti a szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz, kar tehát varni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és tarsai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tabor Gyula gyógyszerárában Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzenek be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

— **Orvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. **Minden külföldi szappant háttérbe szorít.** 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere szappangyáros Miskolcon. Raktár Vojtek és Weisz drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Sajtópör az aradi román lap ellen. Megírtuk, hogy Beles János aradi kir. közjegyző a nagyváradi kir. törvényszéknél, mint esküdtbírósnál sajtópört indított az aradi Tribuna Poporului ellen, a mely őt, a ki tudvalevően Hamsea Ágoston híve volt a püspökválasztásnál, ezért több cikkben erősen megtámadta. — A cikkekért a felelősséget Boku Széver hírlapíró, a nevezett lap munkatársa vállalta el, aki ellen, a nyomozás adatai alapján Ember Géza nagyváradi kir. törvényszéki vizsgálóbíró kétrendbeli rágalmazás, to-

vábbá becsületsértés vétsége miatt a vizsgálót elrendelte. A kir. ügyész ugyan-e pörben a vád képviselőt átvette. Az ügy főtárgyalása elé az aradi román egyházmegye körében nagy érdeklődéssel néznek.

A cirkusz romantikája.

(Németül kötetlancos.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Odon német novellák, meg amerikai detektív-regények témája a cirkuszok hőse, a kibe belebolondul valamelyik ábrándos szívű grófkisasszony s megszökik vele. Az író vérmérsékletétől függ azután a befejezés: az apai áldás, vagy a szülői átok. Az olvasó azonban mindenképpen unottan dobja odább a könyvet: kicsoda elkopott história.

Egy moszkvai távirat szerint azonban az élet nem ijed vissza az anakronizmusoktól. A budapesti rendőrség most mindenfelé lázasan keres egy fiatal leányt, a ki megszökött a családjától s valószínűleg Magyarországra menekült. A leányt Deajameson-Volaj Róának hívják, középnagyságu, szőke, állítólag elragadóan szép; oroszul, angolul és franciául beszél. Az atyja Moszkvában a legfelsőbb ítélőszék bírja.

A leány szokása cifra történet. Szülőivel együtt a cirkuszban volt s ott halálosan beleszeretett a — kötetlancosba. Valahogyan találkozott is vele, viszonyuk támadt s a mikor tudomást szereztek a dolgról a szülői is, már lehetetlen volt a fejből kiverni a dolgot. A leány sirt, jeleneteket csinált, de hallani se akart a szakításról. A kötetlancos egyik nap meg is jelent a családnál s feleségül kérte a szerelmesét. Persze, kidobták. S a következő nap a szép Róza eltűnt Moszkvából. Nagy fáradsággal sikerült a szökevények nyomára akadni s ez a nyom Budapestre vezet. A kötetlancos magyar fiú, állítólag Komáromban született s azt hiszik, hazahozta a kedvesét.

Különben a cirkusz Romeója közel áll az ötvenedik évhez s így nem lehetetlen, hogy a leánya gyanánt szerepelteti a megszökött leányt. A leány családja nagy apparátust mozgató meg, hogy megtalálják s ezer korona díjat tűzött ki annak, a ki a nyomára vezet. A nyomozás eddig eredménytelen. A leány arcképe ott van a budapesti rendőrségnél.

Hurbánt fölmentették.

(A megsértett kultuszminiszter.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25.

Wlassics Gyula kultuszminiszter tavaly rendeletet adott ki, amelyben szigorúan meghagyta, hogy Felsőmagyarország falvaiban a népiszkolák oktatási nyelvemagyar legyen általában nagyobb gond fordíttassék a szláv anyanyelvű gyermekek magyar szellemében való nevelésére. Ez az üdvös rendelet annak idején erős visszhangot keltett a tót nemzetiségi elemekben s a Narodni Novini hasábjain erős és becsmérő hangon tartott cikkek támadtak a miniszterre, gyalázó kritikával illetve a rendeletét. E cikkek szerzője Hurban Szvetozár volt, akit emiatt felelősségre vont a királyi ügyészség. Ma tartotta az izgató ügyének tárgyalását a budapesti esküdtbírószék Agoraszéki Péter törvényszéki bíró elnöklése alatt. A vádat dr. Magyar István kir. ügyész képviselte, a vádlott védője Mudrony Pál pozsonyi ügyvéd volt.

Az esküdtzéki tárgyaláson a hallgatóság közt a pánszláv izgatási perek rendes hallgatói sorában ott voltak Russiák orsz. képviselőn kívül dr. Mudrony János turócszentmártoni ügyvéd és több agitátor.

Az esküdtészek megalakítása és a vádirat felolvasása után elnök a vádlottat hallgatta ki.

Hurban kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Mint újságíró egyszerű kritikát írt a miniszteri rendeletről. Tagadja, hogy igazítás foglalatnék az inkriminált cikkben, melyért különben a törvényelőtti felelősséget elvállalja.

Elnök konstatálta, hogy az inkriminált cikk kézírata elveszett s a szerkesztőség nem tudta beszolgáltatni.

Az inkriminált cikk hitelesfordításának felolvasása után elnök újból a vádlottat szólította elő.

— Miféle célzattal írta ön ezt a cikket.

— Mint újságíró a miniszteri rendeletet kötelességemnek tartottam ismertetni s megkritizálni, mert a rendelet véleményem szerint sérti a nemzetiségek jogait, amennyiben a magyar nyelv tanítását heti 24 órában írja elő. Az összes heti órák száma pedig 26.

— Ha önök ezt sérelmesnek tartották joguk lett volna a rendelet ellen a parlamentben tiltakozni. Hisz van önöknek nemzetiségi képviselőjük, ez megtette volna, hogy felszólaljon. Meg ott volt a sajtó is, ezen uton is tiltakozhattak volna ellene. Mint újságíró pedagógiai szempontból is káchoztattam a rendeletet.

Elnök ezután sorra vette az inkriminált cikk egyes igazító kifejezéseit.

— Hány példányban jelenik meg a Narodni Noviny?

— Körübelül 1000 példányban.

A bizonyítási eljárás ezzel befejeztetett s a kérdések szövegezése után a perbeszédre került a sor. Dr. Magyar kir. ügyész nagyszabású vádbeszédében kimutatta a vádlottól, hogy a tót népet ugratta a magyarság ellen s ez alapon marasztaló verdíktet kért. Dr. Mudrony védő ezzel szemben a vádlott felmentését kérte.

A beszédek elhangzása után az esküdtek verdíktáhozatalra vonultak vissza és felmentő határozatot hoztak. A jelenvolt pánszlávok az ítéletet élénken megéljenztek.

Még csak 5 napig

van könyv-, zenemű- és papir-kereskedésem Szabadságtér 20. sz. alatt, ezen idő alatt az összes raktáron lévő áruk meglepő olcsó áron lesznek árusítva.

Május 1-jétől

a Minorita-palota Andrassy-téri oldalán fényesen berendezett, és teljesen újonnan felszerelt modern könyv, zenemű és papir kereskedést

nyitok, melyre előre is felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét.

Kitünő tisztelettel: 267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése
Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Csinos könyv-állványok

rendkívül olcsón eladók.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Hol a szájkosár?

Azon kéréssel fordulok a t. szerkesztőséghez, szíveskednék illetékes körök figyelmét felhívni azon áldatlan állapotokra, melyek Aradon közegészségügyi tekintetben vannak. A veszett kutyákat értem. Nem egy sablonos kifakadást akarok itt fölhozni, de tekintve, hogy Aradon most számos veszetzési eset fordult elő, nem érthető, hogy miért látni minden kutyát — kevés kivétellel — szájkosár nélkül? Ez csakis az illetékes hatóság indolenciája folytán lehetséges. Tessék szigorított rendszabályokat életbe léptetni, akkor nem lesznek majd a városban olyan állapotok, hogy az ember fél a gyermekét az utcára kiküldeni.

Kéréssem teljesítése reményében vagyok stb.
Aradon, 1908. apr. 25.

Egy aradi polgár.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 25.

Déltőzsde. Buzakínálat mérsékelt, vételkedv gyöngö. Bányadi irányzat mellett 10,000 métermássa került forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás boros.

Heti behozatal 99,000 métermássa.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 25-el olcsóbb.

Zárhat 18 órakor:

Buza áprilsra	7.86—7.87
Buza májusra	7.63—7.64
Buza októberre	7.49—7.51
Rozs áprilsra	6.96—6.97
Rozs októberre	6.51—6.52
Zab áprilsra	6.06—6.07
Zab októberre	6.12—6.13
Tengeri májusra	6.15—6.17
Tengeri júliusra	6.15—6.17
Repece augusztusra	12.40—12.50

Zárhat 5 órakor:

Buza áprilsra	7.94—7.95
Buza májusra	7.67—7.68
Buza októberre	7.54—7.55
Rozs áprilsra	7.06—7.07
Rozs októberre	6.58—6.59
Zab áprilsra	6.15—6.17
Zab októberre	6.14—6.15
Tengeri májusra	6.18—6.19
Tengeri júliusra	6.18—6.19
Repece augusztusra	

Zárhat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	729.75
Leszámitolóbank részvény	456.50
Rima-Murányi vasúti részvény	485.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	684.75
Közuti vasút	613.50
Városi villamos vasút részvény	301.50

Szeszűzlet.

— Április 25. —

Mai jegyzésünk: Készrű nagyban nyers szesz 11: orona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szállítási molék: 12:90—13— korona mmássáknként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 124—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 133—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 132—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 132—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 130—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 124—6 fillérig.

Sertésállomány. Április 22. napján volt készlet 39,032 darab, április 23. napján főlhajtattott 376 farab, április 23. napján elszállított — 80 darab, április 24. napján maradt készlet 39,328 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, április 25.

Magyar aranyáradék 4%	121.40
Magyar koronaáradék 4%	99.60
Magyar arany 4 1/2%	92.75

Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	90.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	90.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	208.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Osztrák papíráradék	100.50
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	131.50
Koronaáradék	101.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A G. Arad. Álláspontunkat félremagyarázhatlanul kifejtettük ez ügyben. Beküldött cikknek, mely ez állásponton korrigálni akar, helyet nem adhatunk.

Pénzügyőr-jelölt. Pénzügyőri biztos szakvizsgát a pénzügyminiszteriumban általában azok tehetnek, akik a megfelelő szakvizsgát óta legalább két év óta szolgálnak. Ezenkívül vizsgát tehetnek még oly érettségi vizsgát tett vagy hadapród iskolát végzett egyének és tényleges állományhoz tartozó katonatisztek is, akik a pénzügyminiszteriumtól nyert engedély alapján legalább négy hónapig gyakorlaton voltak valamely pénzügyőri biztosnál. A katonatiszteket e gyakorlat idejére rendszeresen szabadságolják.

Ibolya, Csermő. Nagyon letaposott nyomokon jár, azonkívül sok benne a formahiba, a gondolat pedig fölötté vékony. A legjobb akarattal sem közheljük.

Dr. G. Beél. Megkésétt vele. Pénteki számunkban már cikket hoztunk róla. Gyorsaság, az egyik fő kellék a tudósításban.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Telephon 385. szám.

Papirneműek, írószerek, akvarell- és olajfestékek és egyéb festészeti kellékek, taneszközök és levelepapírok óriási választéka.

Regények, disz művek, nyelvtanok, szakmunkák szótárak stb. igen jutányos áron.

Több ezer virág, tájkép- és alak-festő-minta eladásra és kölcsönzésre.

POSNER-féle

üzleti-könyvek

teljes bizományi lerakata.

Képes levelező-lapok

legnagyobb választéka.

Gyönyörű metszetek, akvarell-képek és olajfestmények igen mérsékelt áron. Nagy választék.

Nyomatványok és névjegyek

azonnali elkészítése.

Szolid áruk, pontos kiszolgálás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható. Kölcsön-díj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek. A könyvek újak és tiszták.

315 30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár

mely a zeneirodalom minden termékét és bármely újdonságát tartalmazza. Kölcsön-díj havi 2 kor. vagy számonként 20 fill.

Foulard-selyem 60 krtól 3 frt 70 krig méterenként, blousoknak és uszályoknak. Bérmentve, elvámolva, házhoz szállítva. Dús választék azonnal. — **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 2743

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —
Fordította: **Rist Gyula.** (8)
(Folytatás.)

A természet öröme beköltözött az emberek szívébe is. Claire szívébe is új reménység költözött s ha tekintete férje tekintetével össztalálkozott, akkor forró vérsugár szökött föl arcába és a boldogság álomszerű sejtése töltötte el egész valóját.

Ebéd után a verandán szervizolták a kávékat. A vendégek elbucsuhtak s ők egyedül maradnak. Claire egy virágcsokrot igazított el egy vázában, mikor férje az oldalához lépett. A gróf arca megrándult a benső izgatottságtól.

— Köszönöm Claire — szóló könnyű hanghordozással — ezt a kellemes órát... Mint a kastély urnője és háziasszony nagyon szépen megfelleltél kötelességednek és... és... engem megszégyenítettél...

Claire gyöngéd nevetéssel pillantott fel hozzá, mialatt szíve hevesen dobogott.

— Az utóbbi nem volt szándékomba, Renée. Azt is elismerem, hogy némely kötelességnek teljesítését követelned kell tőlem és ha én elhanyagoltam valamit, úgy kérek bocsáss meg nekem.

— Teljes szívből bírod, — válaszolt nevetve. — Ily szép vétkezések szívesen megadják a bocsánatot.

Megragadta neje kezét és ajkához emelte. Tekintete találkozott Claire aggódó, esdő tekintetével, kinek a remegő ajkán újra ott rebegett az a néma kérelem.

Renée belső felindulás vett erőt. Szívére kellett volna hogy szorítsa; hisz úgy vágyott Claire karcsu, leányos természetét átölelni és édes csókjától a mult tévedéseit elfelejteni és gyógyulást találni. Ekkor a szolgáló lépett a verandára. A boldogság pillanata eltűnt... az álom véget ért.

A gróf visszalépett Clairétől.
— Mit akarsz? — kérdezte bosszusan a szolgától.

— Bocsánatot kérek gróf ur, — válaszolt emez. — Sürgöny érkezett. Ezzel átnyújtotta az ezüst tálcán behozott táviratot, mit a gróf gyorsan fölbontott.

A meglepetés fölkiáltása hagyta el ajkát. Homloka haragosan összeráncolódott és ökle úgy összeszorult, mintha a táviratot akarná megsemmisíteni.

— Kelemetlen hírt kaptál talán? — aggódott Claire.

— Itt van, olvasd! Fivérem bejelenti látogatását. Több társával az alenconi erdőben szeretne vadászni...

— És ez elkedvetlenít? Én tudtam őséd eme szándékáról.

A gróf, mintha hideg zuhany érte volna, hirtelen fölegyenesedett.

— Te... te, tudtál az ő szándékáról?

— Atyám említette, ma érkezett levelébe.

— És... és miért nem tettél róla említést?

— Oszintén szólva... nem is gondoltam rá. Azt hittem, hogy te értesítve vagy arról. Claire mélyen elpirult és lesütötte tekintetét, mi nem kerülte el a gróf éles figyelmét. Tekintete mindjobban és jobban elsötétült. Egy borzasztó gyanu, a régi bizalmatlanság újra befészkelte magát a szívébe.

Claire tudta, hogy Richard, a gróf fivére a kastélyba jön; egészen megváltozott. Ujongott, nevetett, tréfálkozott, úgy viselkedett, mintha valami ünnepélyre készülődött volna. De mi volt ez? Talán a hírek hatása? Miért nem emlí-

tette férjének, miért nem akart róla beszélni? Félt talán, hogy elárulja magát? Ugy állt férje előtt, mint bűnös a bíró előtt; fölhevült arcával, remegő ajakkal és lesütött, zavaros tekintettel?

Ah, mily botor volt ő, mikor újra hinni kezdett, mikor újból megnyitotta szívet a bizalomnak, az édes közeledésnek! Nem-e ismerte már régebb idő óta Claire az ő öcscsét, a ki oly gunyosan mondta neki: „Irigylem szerencsédet, irigylem tőled azt a szép asszonyt”. És Renée nem-e ismerte öcscsét, azt a könnyelmű, vad természetű? Nem, ő nem akarta magát bolondíttatni, ő megakarta tudni az igazságot. Az előző pillanatban még kiakarta magát vonni öcsce látogatása alól, de hirtelen meggondolta magát. Jöjjen Richard, hadd tudjon meg Renée mindent.

A gróf nyugalmat erőltetett magára.
— Táviratozni fogok Richardnak, hogy örömmel látjuk — felelt röviden.

Claire megijedt. Főlesillanó boldogságának reménye egy ütésre összeomlott.

— Kérek Renée, ne ted azt, — suttogta aggodalmasan.

— Nem akarod öcscsémet látni. Félsz a találkozástól? — kérdezte könnyű gunyval. — Kellemetlen volna tán a viszontlátás? Persze az ilyen váratlan viszontlátás kellemetlen emlékeket idéz föl.

— Renée?!

— Lám, lám, olyan dolgok merülnek újra felszínre, melyekről vak bizalmukban megfeledkezni akartunk... Tehát elhatározásom mellett maradok. Azonnal táviratozok Richardnak. Holnap pedig megkezdjük a látogatásokat, ma már késő van.

E szavak után könnyedén meghajolt és gyorsan elhagyta a verandát, annélkül, hogy észrevette volna Claire szomorú tekintetét és azt a hatást, amit szavai reá gyakoroltak.

— Istenem adj erőt és bátorságot, — suttogták remegő ajkai, — hogy az intő szavakra gondolhassak: keressetek és találni fogtok... kopogjatok és be lesztek bocsájtva.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.33
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.56
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.51
Temešvár felé:		Temešvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.33
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.54

NAPIREND.

Április 26. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Miseric. — Protestáns naptár: Miseric. — Görög-keleti naptár (április 13.): Márton. — A nap két 4 óra 36 perckor, nyugszik 6 óra 47 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekléy-múzeum helyisége mellett illesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, változó, elvélve csapadék.

Április 26. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi első takarékpénztár.) — Kuvín hegycsoeg közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése délután 2 órakor. — A József főherceg szanatorium-egyesület hangversenyvel egybekötött társasestélye (Gyulán, Erkel Ferencszinkör.) — Az aradi izraelita kiházasító egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi április hó 26-án:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{4}$ órakor, fél árakkal:

A kis herceg.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac Henry és Ludovic Halévy. Zenéjét: Charles Lecocq. Fordította: Rákosi Jenő.

SEMELEK:

Parthené	Singhoffer V.	Rózsá, apród	Szilassy J.
Monlandry	Békéssy Gy.	Sató Launzak	Pajor Agnes.
Frimusz	Polgár S.	Nanszi	Tóth Lajos.
A hercegnő	Rózsa Lili.	Barnár	Németh J.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 190. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{4}$ órakor, rendes árakkal:

Angot asszony leánya.

Víg operette 3 felvonásban. Irták: Clairville és Königthal. Zenéjét szerette: Lecocq Károly. Fordította: Vezéry O.

SEMELEK:

Larivaudière	Polgár S.	Louchard	Füredi J.
Pomponet	Szabó József.	Cadet	Győre Alajos.
Ange Pitou	Bejzi Gy.	Buteaux	Németh J.
Lange	Répássy G.	Gillaume	Juhász S.
Angot	Karácsonyi.	Amaranthe	Pajor Agnes.
Treniez	Sarkadi A.	Huszártiszt	Szabó László.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Dr. Sugár Jenő
ügyvédi-irodáját

f. é. május hó 1-én 990

Deák Ferenc-utca 33—34. szám alá
helyezi át.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
orvosilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Telek-eladás.

A Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán
levő Kohn Jakab-féle

telek
a rajta levő

lakházzal

együtt egészben, vagy felparcellázva eladó.
Az eladási feltételek megtudhatók s a
parcellázási terv betekinhető

Dr. Tolnai János,

ügyvéd irodájában Arad, Petőfi utca 1. szám.

Első aradi egyedüli szakszerű mosó és tisztító müintézete, összes házi ruháknak mosását, legolcsóbb egysegí árak és kezesség mellett elvállalok.

Bettelheim K.

Telefon 184. ARAD. Telefon 184.

Aulich Lajos-utca 2. sz.

A legdizsesebb különlegességek, piperek, új kelengyék, mosható férfi és női ruhák, függönyök legszebben és olcsón tisztíttatnak.

Alulírottak nem mulaszthatjuk el mindazon rokonoknak ismerősöknek és jóbarátoknak, kik felejtethetlen

JULISKA

leányunknak végtisztességén megjelenésükkel fájdalmainkat enyhíteni óhajtották. Különösen Simalya Károly temetési intézet tulajdonos urnak tolmácsoljuk őszinte köszönetünket, ki körültekintő és tapintatos eljárásával hálánkra érdemesítette magát.

Koncsek Lajos,
és családja.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-köszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő köszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközzése és hazaszállítása
végett felnapit ideit kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Az „Első magyar általános biztosító társaság“-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tüzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim?
Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Az építető közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. építető közönség tudomására hozni, hogy építési üzletem és telepem folyó évi május hó 1-ől Knézich Károly-utca 8. sz. alól kapa-utca 37. szám alá helyezem át.

Amidőn a nagyérdemű építető közönség irántam 7 év óta tanúsított pártfogását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is főtartani.

Kiváló tisztelettel:

Szidor János,

vizsgázott kőműves mester,
mint az aradi képesített és jogosított kőműves mesterek
1098 egyesületének tagja.

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom

könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor.
diszkrétben 1 kor. 80 fill.

Országszerte használatban levő vizsgalapok helyes vonalozással.

„H a l a d á s“

vizsgálati bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja egy korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskoláikba bevezetni.

Csik János 16 fali olvasótábla.

„ ABC.

„ II. oszt. olva. ökönyv.

„ III. oszt. olvasókönyv.

„ IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)

Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasókönyv.

Záray Odön. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Arad megye térkép vázlatja 6 fill.

Térképe (sajtó alatt.)

Lejtényi Sándor féle térkép vázlatok. Az öt vi-
lágrész (külön külön). Magyarország és
osztrák magyar monarchia térkép vázlatjai
darabja 6 fillér.

Értesítő a népiskolák részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek

Ingusz I. és fia

kiadásában Aradon.

Borbás Lajos,

szobalestés és mázó.

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobalestés és mázó munkát elkészítésére, u. m.: oroszlát és lényezetét a leggyorsabbtól a legdizsesebb kivitelig jutányos árák mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztositatnak.

358

Dr. Kertész Miksa

aradi ügyvéd,

020

ügyvédi-irodáját

Asztalos Sándor-utca 1. sz. alatti

Ring gyógyszerész ur házába

helyezte át.

Két elegáns

butorozott utcai szoba,

esetleg teljes ellátással

azonnal kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepp nap d. u. 4—6 óráig. — Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi fűszer- és csomagó-üzlet részére a könyvvelben jártas, teljesen szakképzett segédet, aki a magyar és német nyelvet érti.

Aradi játék- és díszmű-áru-üzlet részére fiatal, ügyes segédet.

Videki városba idősebb segédet, aki a fűszer- és rőfő-áru szakmában jártassággal bír s a német és román nyelvet érti.

Videki rőfő- és vegyeskereskedés részére a német és román nyelvben jártas, lehetőleg ltr. segédet.

Videki fűszer- és vegyeskereskedés részére fiatal, a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

A bőr-áru szakmában (nagyban és kicsinyben) teljesen jártas, a magyar-, német- és román nyelvet beszélő fiatal segédet.

Kereskedelmi akadémiái érettségit tett, kalligráfikus írásu, a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakoronakul.

A vas-áru szakmában teljesen jártas, segédet, aki a könyvveliteli teendőkhöz is jártas.

Egyetemi kvalifikációval bíró Intl. egyént magán-titkár, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Övédekkel rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédekot.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLO OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul“ czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
3 fnt 50 kr.

Férfi tűzős
erős bőrből
3 fnt 80 kr.

Női czipő
tartós
3 fnt 25 kr.

Női tűzős
tartós
3 fnt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 fnttől kezdve

TURUL CZIPŐGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrásy-tér 4. Nádorszálloda.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcsonőket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortizációra) ítélt részletekben, melyekben egy a kamst, mint a tőke törlesztése befizetettatik.

A kölcsönök késspénzben a záloglevelek teljes névértékben fizetnek ki.

A kölcsönök közvetítését csaközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is.

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

ingatlan és földhitel kölcsönintézet

38

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Városi és megyei telephon 509.

119—1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság V. 2760. számú végzése által Aradváros közönsége jelentkezésére és több végrehajtatók javára is, Szentiványi Sándor aradi lakos ellen 350 korona tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1258 koronára becsült butorok és egyéb álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, József főherceg-ut 16. szám alatt leendő eszköz-lesésre 1903. április hó 29 ik napjának délután fél 5 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi április hó 20. napján.

Ortutay,
bíróági végrehajtó.

1000

Nem titok,

hogy a legjobb és legújabb

illatszerek különlegeségek, hölgy-
porok, arcz, kéz, haj, köröm, bajusz
ápolási cikkek óriási választékban
szolid áron

Krausz Elemér és Társai

drogueriájában kaphatók.

Direct importált

theákésrumok

óriási halmaza.

Nagy választékban szivacsok, haj-, bajusz-,
fog- és köröm-kefék, arcz-, haj- és
szemöld-festékek.

34

Dusan felszerelt raktáraink megtekintésére az érdeklődő hölgyközönséget tisztelettel meghívjuk.

Javabotok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhosos meg-
betegedéseit, valamint vérszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógy-hely.

Alkalis-muriatikus források: Constantia és Emma forrás; alkalis-muriatikus
szénsav: János forrás; tiszta szénsav: Klause forrás; savó, sterilizált tej (szá-
raz táplálás), kefir, forrás-só belélegzés, fenyőtűgáz belélegzés, mindkettő külön ka-
binokban; légzési készülék, pneumatikus kama-
rák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fe-
nyőtű és aczélfürdők. Nagy vízgógyintézet, to-
repekura. Lángos meleg, pormentes, szél-
csendes levegő, erdős fennsík. 2720

Felvilágosítás és prospek-
tus ingyen.

Lakás és kecsel megrendelések az
igazgatóságnál Gleichenberg.

Saison május 1-től szeptember végéig.

Ifj. Kállay Nándor

építészeti vállalkozó

Arad, Kossuth-utca 49. sz.

Van szerencsém szives tudomá-
sára hozni, hogy az építészeti
terén előforduló mindennemű

építkezéseket,

tervek készítését a legjutányosabb
árak mellett elfogadok helyben és
vidéken.

A t. közönség szives pártfogá-
sát tisztelettel kéri

416

Ifj. Kállay Nándor.

Kedvező fizetési feltételek mellett!

Eladó ház!

Ujterem-utca 29-ik számú
lakóház

333 □-öl területtel, szép tá-
gas befásított udvarral s
termőképes csemegeszőlővel
beültetett kerttel, vízvezeték-
kel s mellékhelyiségekkel

eladó.

Értekezni lehet Eötvös-ut-
ca 2. szám alatt.

999

Kedvező fizetési feltételek mellett!

Stiászny József

kapta és sámló készítő

Aradon, Andrassy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület.)

Kínálta 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű kapta és
sámló készítésére pontos kiszolgálás
mellett. 14 év óta fenálló üzletem tanus-
kedik jó hírnevemről. Pötörkevésem: ve-
vőimet a legjobb anyagból készült áru-
val jutányos árak mellett kiszolgálom. 281

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyváradi-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári
és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat
és előírás szorint, ugyesztintén elvállal ja-
vitásokat, átalakítás és felvasalásokat a
legjutányosabb árak mellett.

Hosszas szaktapasztalásaim, melyet
külföldön elsörendű szabóüzletekbe szerez-
tem, lehetőséggé teszik, hogy t. megrende-
lőimet legszolidabban kiszolgálhassam.

Árlejtési hirdetmény.

A magyarati román egyházi
és kerítésének javítási mun-
kálata 1439 korona 68 fillér
szentszékileg megállapított költ-
ség mellett, a Magyaraton 1903.
évi május hó 6-án d. u. fél 3
órákor tartandó

árlejtésen

fog kiadatni. — A feltételek a
magyarati lelkeszi hivatalban
tekinthetők meg.

Magyarát, 1903. évi április
hó 23-án.

Borlea Péter,

994

egyházi elnök.

Először látható itt Aradon a Béla-téren a

„BIOSKOP“

javított és kitűnően átdolgozott

kinematograph

saját villanytelep erő és világítás részére.

Előadások naponta 6, 7 és 8 órákor, vasár- és ünnepnapokon d.
u. 3 órától minden órában, minden második nap teljesen új és
változó műsorral.

A mai műsorból kiemelendő:

Haganbeck Károly állatkertje 16 érdekes idomítással, 250 méter
hosszu kép. Pierott mint gyilkos. A meg nem telhető haker.

Jelyarak: zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II-ik 40 fill., III-ik 30 fill.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

Narten György, tulajdonos.

A Bioskop mellett egy legnagyobb

villamos ügető körhintát

(saját német birodalmi szabadalom D. R. G. M. 22564.) állító-
tam fel mozgó lovakkal, hajókka! és gondolókkal, melyre a n. é.
közönség b. figyelmét felhívom.

959

Kiss András

férfi szabó

Aradon, Deák Ferecz-utca 35.

Ajánlja magát az idényhez alkalmas
legelegánsabb 204**uri ruhák**mérték és legújabb divatu szabás szerinti
elkészítésére, a legjutányosabb árak mel-
lett pontos és gyors kivitelben.Hazai és angol ruhaszövetekből állandó raktárt tartok.
5 évig Inokai Tóth Lajos úr üzletében
mint szabász működtem**Öregeknek és ifjaknak**hasznos utbaigazításul szolgál a most
újából megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írottMegromlott ideg-, faj- és nem-rendszer
czimű könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismertetésére és gyógyke-
zelésére. 1075Egy korona 20 fillér bélyegeken
történt előzetes beküldése esetén ber-
mentve küldi Curt Röber Braunschweig.**Váradi János**urás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete
kutya-utca (a Hunyady kávéház-
zal szemben.)Elad, vesz és szakszerűen javít min-
denféle órákat, végez e szakmába
vágó műveleteket pontosan 2 évi
jótállás mellett.Raktáron tartok mindennemű
arany- és ezüstöt. 699**Méhészeknek fontos!**

JOB B,

MEGFELELŐBB

és MEGBIZHATÓBB

méhkaptárokat

és

méhészeti eszközöket

már nem is lehet ajánlani, mint aminők
a 18 év óta fennállók**Kühne Ferencz-féle**

első magy. keresk. méhtelegen

Budapest, 1., Áttila-u. 99. sz. alatt

készülnek és kaphatók. 863

1903. évi gazdagon illusztrált és sok újdonságot
tartalmazó írájegyzékét „Méhészeti Utmutató”-val
együtt kívánatra ingyen és bementve küldi meg.**!!!Nők és férfiak!!!**Minden időben kapnak pénzért,
ha vesznek **Kádas-féle sa-
ját termésű****„Mokrai bort”**

(Orczy-utca 7. szám alatt.)

Pecsenye bor:Egy liter palaczkban 80 fillér
ötven liter hordóban 38 korona**Asztali ó-bor:**Egy liter palaczkban 70 fillér
ötven liter hordóban 33 korona**Asztali új-bor:**Egy liter palaczkban 60 fillér
ötven liter hordóban 28 koronaMinden palaczkért 20 fillér biz-
tosíték kívántatik. 921

183—1903. sz.

Hirdetmény.**Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága**az 1899. év május hó 7-én az alapszabályok 26. §-a alapján
megtartott közgyűlése által megválasztott és Arad szab. kir.
város tekintetes kapitányi hivatalnak 1899. május hó 24-én
5776. s az 1903. év 4906. sz. a. kelt határozatával igazoltak-
nak kimondott közgyűlési kiküldötteket az 1903. évi május hó
3-án határozatképtelenség esetében pedig május hó 10-ének d. e.
10 órakor, a városháza földszinti kis tanácstermében az alap-
szabályok 27. §-a értelmében megtartandó**X-ik rendes évi közgyűlésre**

ezennel tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv két hitelesítőjének megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. Zárszámadás és vagyonmérleg beterjesztése.
4. Felügyelő-bizottság jelentése.
5. A felmentvény iránti határozathozatal.
6. Az igazgatóság lemondása és újboli megválasztása. Választandó 15 igazgatósági tag, 5 munkaadó és 10 alkalmazott.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása. Választandó 6 felügyelő-bizottsági tag, 2 a munkaadók és 4 az alkalmazottak sorából.
8. Netáni indítványok. Az indítványok csak akkor lesznek tárgyalhatók, ha a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatóságához írásban benyújtva lettek.

A választás szavazólapokkal történik s egy szavazólapra csak annyi név írható, külön a munkaadók és külön az alkalmazottak sorából, a hányak választása szükséges. A tisztelt kiküldöttek felkéretnek, hogy meghívóikat igazolás céljából a közgyűlésre magukkal hozni szíveskedjék.

Aradon, 1903. év április hó 16-án.

Az igazgatóság.

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.1903. évi május hó 12-én d. e. 9 órakor az aradi
ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1903. évi
február hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak**
alapszabályunk 72. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek azonnali kész-
pénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

6739, 7340, 10046, 10415, 10469, 10962, 10972, 11003, 11017,
11136, 11197, 11662, 11720, 12091, 12456, 12470, 12519,
12651, 12959, 12976, 13441, 13496, 13547, 13606, 13739,
13792, 13906, 13927, 14016, 14029, 14158, 14167, 14338,
14611, 14648, 14715, 14827, 14869, 14894, 14937, 14941,
14982, 15073, 15116, 15121, 15173, 15251, 15366, 15403,
15556, 15689, 15775, 15793, 15843, 15865, 15892, 16123,
16128, 16598, 16641, 16649, 16687, 16701, 16704, 16712,
16714, 16719, 16772, 16817, 16871, 16888, 17028, 17120,
17161, 17178, 17364, 17392, 17404, 17438, 17459, 17471,
17472, 17513, 17518, 17616, 17645, 17710, 17851, 17883,
17942, 17946, 17959, 18016, 18066, 18083, 18104, 18142,
18197, 18206, 18217, 18244, 18257, 18324, 18374, 18424,
18442, 18459, 18494, 18573, 18619, 18681, 18690, 18696,
18717, 18807, 18823, 18827, 18838, 18906, 18932, 18963,
18965, 19106, 19254, 19260, 19263, 19264, 19280, 19337,
19349, 19360, 19363, 19373, 19386, 19387, 19388, 19394,
19395, 19409, 19483, 19547, 19636, 19765, 19865, 19915,
19970, 19986, 52, 115, 120, 186, 196, 236, 246, 267, 275,
296, 325, 330, 377, 482, 509, 536, 581, 584, 642, 709, 732,
736, 752, 761, 865, 879, 882, 944, 968, 992, 1060, 1085,
1102, 1107, 1130, 1137, 1176, 1180, 1248, 1278, 1345, 1357,
1373, 1403, 1537, 1538, 1648, 1666, 1735, 1754, 1771, 1840,
1865, 1951, 1952, 1958, 2004, 2046, 2115, 2119, 2125, 2153,
2181, 2203, 2220, 2233, 2253, 2277, 2285, 2343, 2345, 2359,
2364, 2369, 2371, 2441, 2445, 2489, 2494, 2502, 2506, 2518,
2533, 2548, 2715 és 2871, mely árveréshez a venni szándé-
kozók ezennel tisztelettel meghívattak.

Arad, 1903. évi április hó 25-én.

926

Az igazgatóság.**Muzslai Gyula**

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb di-
vatu és remek szabásu**uri öltönyöket**

hazai és angol szövetekből. 445

Levelezőlap általi megkeresésre hához jövök.

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometter műérás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!**FISCHER SAMU**

uri és női cipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 15.

Elvállal minden e szakmába vágó
munkákat a legújabb divat szerint és leg-
jobb anyagból készítve, jutányos árak
mellett. 156Fő törekvésem oda irányul, hogy
ugy mint eddig, továbbra is a t. ren-
delőim állandó bizalmát kiérdemljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

BLEIER L.

arany és ezüst műves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az arany, éksze-
rés és ezüstműves szakmába vágó új
és javítási munkákat 40 fillértől
kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás
mellett. — Raktáron tart mindennemű
arany- és ékszerárakat. 372

182—1903. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.Az aradi kir. törvényszék, mint
telekvi hatóság közhírré teszi, hogy
a kir. adóinkcstár és Aradváros
közönsége végrehajthatónak, Kiss
Sámuel és kkoru Kiss Ferencz és
társai végrehajtást szenvedő elleni
86 korona 04 fillér és 84 korona 17
fillér tőkekövetelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében az aradkir.
törvényszék területén lévő, Arad-
városában fekvő, az 1983. számú
tjkvben A. + 2. sor alatt foglalt
ingatlanra az árverést 1080 koroná-
ban ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte, és hogy a fen-
tebb megjelölt ingatlan az 1903.
évi május hó 13-ik napján délután
3 órakor az igazságügyi palota L.
em. 88. sz. a. megtartandó nyilván-
os árverésen a kikiáltási áron
alól is eladatni fog.Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 100%-át,
vagyis 108 koronát készpénz-
ben, vagy az 1881. LX. t.
czikk 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. sz. alatt
kelt igazságügyminiszteri rende-
let 8. §-ában kijelölt óvadékké-
pes értékpapirban a kiküldött
kezőhöz letenni, avagy az 1881.
LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bá-
natpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.Kelt Aradon, 1903. évi január
hó 26-ik napján. Az aradi kir. tör-
vényszék, mint telekkönyvi ha-
tóság.**Zubor,**

1001

kir. tiszéki bíró.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Dlószen	} gyári kazánfűtésre
Durvaszen	
Aknaszén	
Rostált aknaszen	
Aprószen	
Kovácsszen	} körkemenczefűtésre. kovácsolási czélokra.

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjáni bányákban	10 millió
Petrozsényi bányákban	6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh—Annavölgyi bányákban	2.4 millió
Szászvári bányákban	0.6 millió
Össztermelés	19 millió

métermázs

2632

Ladics Pál

szobafestő és mázoló

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legszababb kivitelben való elkészítésére a legolcsóbb árak mellett. Lakásoknak féregmentessé tételét is vállalja.

263

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszitő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelémnek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok és billiárdasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitő

243

Thököly-tér 6/a. szám (Prolók-ház.)

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb divat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl

228

SCHMIDT LAJOS

szobafestő és mázoló.

Aradon, József főherceg-ut 10. sz.

Ajánlja magát a helybeli és vidéki építésznek, háztulajdonosok és lakásbérletkénel szükséglendő minden a

szobafestő és mázoló

szakmába vágó munkák elkészítésére a legegyszerűbbtől a legdiszesebb stylusban.

Ugyszintén elvállal

447

templom-festési és diszitési

munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Ponta Vazul

egyenruha és uri szabó

Aradon, Pécskai-ut 6. szám.

Készít mindennemű egyenruhákat pontos előírás szerint, ugymint uri ruhákat a legujabb divatu szövetből és sikkos szabás és jutányos árak mellett.

536

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

All 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt

549

kiadó.

Boros Béni-tér 15. sz. házban egy 3 szobás I-ső emeleti

Lakás,

egy

üzlethelyiség,

(órásnak alkalmas hely)

istálló 3 lóra kiadók.

Továbbá igen diszes villamos csillárok, butorok és képek, beteg-toló kocsi, uj és nagymennyiségű nyitott üzleti állványok és irodai berendezések

1004

olcsón eladók.

Bővebbet ugyanott a házban 12. számú ajtó.

XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyereményének sorozata.

110,000 sorsjegy 55,000 nyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények kézpénzben fizetettnek ki.	jutalom	Korona.
1	nyer. á	600000
1	" "	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
5	" "	30000
3	" "	25000
8	" "	20000
8	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
487	" "	2000
808	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4350	" "	80
2250	" "	40
55000	nyer. és jut. összegben	14,459.000

Felhívás

a XII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. Osztály huzása már 1903. évi május hó 22 és 23-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a húzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása czéljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca II.

Gaedicke szerencséje óriási!

A következő főnyereményeket fiztettem ki eddigelő b. ügyfeleimnek:

nyeremény	korona	sz.
600000	62551.	sz.
400000	33464.	"
400000	11119.	"
400000	28916.	"
100000	42758.	"
100000	49878.	"
100000	87991.	"
70000	60912.	"
60000	17357.	"
60000	78863.	"
60000	82528.	"
60000	97263.	"
30000	6920.	"
30000	38691.	"
30000	90664.	"
25000	23481.	"
25000	30049.	"
20000	28950.	"
20000	33402.	"
20000	35862.	"
20000	44410.	"
20000	60781.	"
20000	78848.	"
20000	86974.	"
15000	57734.	"
15000	77950.	"
15000	82506.	"
24 á 10000	K. =	240000 K
46 " 5000	" =	230000 "
292 " 2000	" =	584000 "
599 " 1000	" =	599000 "
883 " 500	" =	441500 "

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában.)

Aranyérmekkel kitüntetve.

2801

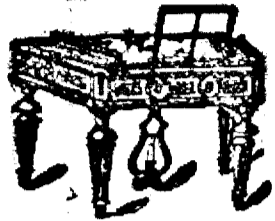
200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Főraktár: STEINITZER N., ARAD.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézkedések, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlozatfestéket, melyek mészben főldoldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól felfelé szállítanak és a mi a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten kintülvé

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és üzemeltetőtestület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, n. m.:

Table with 2 columns of instrument prices: 'früül früg' and 'früül früg' with various instrument types and prices.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett. Bármintemű hangszerek javítása. Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ha jó,

tartós és olcsó divatos cipőt akar,

csak az

Czernóczky Mihály

úri és női cipész üzletében

legolcsóbban szerezhető be.

Saját készítményű cipő-különlegességek raktáron tartainak, esetleg mérték után készíttetnek.

Kossuth-utca 66. sz.

Főküzlet:

141

Boros Béni-tér 2. szám. (Kneffel-ház).

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek, szappanok, fogkefék, fogporok, fogpasztak, szájvizek, hölgyporok, arczcremek, arcvizek, hajszeszkek, szivacsoknak.

Szép fogak! csakis

DENTOLIN

fog creme

használatával nyerhető.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGGOLCSÓBB ÁRAK!

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

Pardy J. Vilmos

úri- és női cipész

Arad, Tökölly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Különös súlyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes megelégedését kiérdemeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomab bórmenüeket használom fel. 226

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállítás 1900-ban és arany érem Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.

Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

csodálatos hatásokkal ajánlja, Európa legelső államában Németországgal alkalmasított

mindennemű bőrkötegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kozmos elősdi kötegek, ugyancsak orr-nyereg, ótvár, legyőg, lábizzadási, fel- és szakállkötegek ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrányszappanok 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatják kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyönyörű kátrányszappan az arcbőr tisztáltaiságát előmozdítja, a gyermekeknek valamennyi sejtettségű ellen kelte mulhatalan bőrtisztító, mosó és fűrészeszappan mindennapi használatára alkalmas. 5517

Berger-féle glicerin-kátrányszappan

30%, glicerin tartalommal és limon illattal. Ára minden fajta használt esetében egy 25 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők Benzoe-szappan a bőr tisztítására, borax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr tisztítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő (fűrész-szappan) és fenyő-pápriszappan, Berger-féle gyermek-szappan a sebbe közeledésre (25 kr.)

Berger-féle Petrosulfid-szappan

szűz orr, kintés, bőrvizeket és arcvöröszet ellen (75 kr.), seprész-szappan igen hatékony.

Berger-féle kénos tejszappan

mitesség és arc tisztáltaiság ellen. Fennszo szappan lábizzadási és hajkihűlés ellen.

Berger-féle fog-pasztak tubusokban

1. sz. rendszer fogaknak, 2. sz. dobonyosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szappan. A többi Berger-féle szappanok hatékony utasítás a részletekre. Arany érem a párisi kiállításán 1900.

Tevékeny vezetői elismerését végezték mindig a valdál rég bevált Berger-féle szappanok kéreldéck, az itt leuymott védjegyre tessék figyelni és mindenképpen hatástalan utasítás lehetnek minden valdál Berger-féle szappan címkéje, valamint az egyik legelső cég leuymott cégátírást az itt leuymott cégátírást a vállalatban visell.

Budapestben nagyban és kis mennyiségben kapható: Tököllyi József gyógyszeráránban Károly-utca,

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszeráránban. 811

Kérje ingyen és bérmentve illusztrált árjegyzékeket, mely több mint 500 ábrát tartalmaz órák, arany-, ezüst-árúkról és zenemű-cikkekről. KONRAD JÁNOS Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz. (Csehország.)

Szénsav és az egészséget előmozdító anyagokban a leggazdagabb ásványvízforrás kimutathatóan a „Rohicsi” Templomforrás.

Versenyárgyalási hirdetmény. A nádas községben 11814 kor. 23 fillér költség mellett építendő templom munkálatának biztosítása ügyében folyó évi május hó 3-án az iskolahe-lyiségben d. e. 11 órakor versenyárgyalás fog tartatni. Miről vállalkozni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a terv és költségve-tés, valamint a többi feltételek is addig is alulirott hitközségi elnöknel megtudhatók. Nádas, 1903. évi április hó 24-én. Popovics György, isk.éssz.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Eladó ház.**

Egészen új ház, mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, 1 nagy konyha, szép nagy pincze, éléskamra és hozzátartozó mellék-helyiségekkel, igen könnyű feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóban. 968

Nyaraló

Kuvinban, Gyorok mellett, 6 szobából álló lakás butorral, 500□-ösi termőképes szőlővel eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Aradon, Fábíán-utca 6. I. emelet, ajtó 3. 977

Kápolna-utca 8/b. alatt

5 parkettírozott szobából álló külön lakás — villany és vízvezeték berendezéssel — istálló, kocsiszin és egyéb hozzávalóval, esetleg borpinczével is azonnal kiadó. 981

Egy jóforgalmu depó,

koriátlan engedélyvel, családi viszonyok miatt átadó. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 979

Székesuton

(Temesmegye, Uj Aradi járás.) Eladó: Lakház, jó forgalmu üzlettel, nagy udvarral és nagy gyümölcsös kerttel elköltözés miatt olcsón és jó feltételek mellett. Értekezhetni. Weisz Hermann urnál, Székesuton vagy Hay Józsefnél Aradon, Heim Domonkos-utca 2. szám. (Tököl-tér.) 988

Nagy utcza lakás!

Heim Domonkos-utca 2. szám (Tököl-tér) alatt 4 szoba, konyha éléskamra és kényelmes meliék helyiségekkel, valamint az egész lakosztályokban villanyvilágítás berendezéssel augusztus 1-sőtől bérbeadó. Értekezhetni ott a házban. 989

Gyakornoknak

kerestetik egy a német nyelvben is némi jártassággal bíró fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 1007

Bildhauer Lajos háza

négy szobával, villany, vízvezetékkel berendezve, melyben 25 év óta szatócs üzlet van, jogokkal, áruval rokkantság miatt, esetleg törlesztésre is eladó. 1005

Jelszó!

Ugyanazon czimen és tárggyal van színmű és opera. Mindkettőt itt előadták. Valóban mást kérdezni vagy tudni nem akar? Levélválaszt kérek. 995

A néhai Kassovitz Fülöp-féle

(Andrássy-tér) üzlethelyiség mai naptól november elsejéig 300 frtért kiadó. Az elegáns berendezés 250 frtért eladó. Bővebbet a házelügyelőnél. 2519

Halászc-utca 27. sz. a.

8 szobából álló utczai és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 1008

Eladó ház.

Az Aulich Lajos-utca 17. számú. jó karban lévő, jól jövedelmező bérház, szabad kézből eladó. — Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 859

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen“ 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 918

Epilepsia.

Aki epilepsziában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwaben-Apotheke, Frankfurt a/M.** 2748

Pikó János

szobafestő és mázoló

Aradon, Csiky Gergely-utca 6. sz.

Elvállal minden, a

szobafestő és mázoló

szakmába vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, jutányos árak mellett. 374

Bámulatos újdonság!

325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczsal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica“ 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendő-tü simlii brillant-kövel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénzárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkés, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárusítótnál:

S. Kohane

KRAKKAU, (Galiczia).

POSTFACH 72.

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 923

500 forintot

fizetek annak, akinek **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlilik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök, (E. Winkler) Wien,** 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. G. **Földes Kelemen,** Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és **Krausz Elemér és Társai** droguerijában, Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 101 díjaztatnak. 129

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy helyben, **Andrássy-tér 20-ik szám alatt (Weinberger János cipészüzletének tőzsomszédságában)** egy a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő

női kalap üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legizlésebb párisi és bécsi modell kalapokat.

Az árak meglepően olcsók.

Javításokat és átalakításokat, olcsón és a legjobb izléssel eszközölk.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kéri

Mademoiselle Serah

(Löwenberg S.)

775

Andrássy tér 20 sz.

MALY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalma-kalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czilinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít.

Vidéki megrendelések is elfogadtatnak.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tiszteit ve-vőim és a n. é. közönség szives figyelmét, hogy 855

színes bőr különlegességeim a tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb divat szétint pontosan eszközölk.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 19. sz.

Elvállal minden a kárpitos és díszítő szakmába vágó munkákat, úgy mint **matracok** elkészítését, továbbá bármilyenmő **javításokat** a legjutányosabb árak mellett.

Dívánok és matracok folyton raktáron tartatnak. 238

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövölde.

Elvállal minden szerkezetű **fegyver** kisebb és nagyobb javítását és új **agyazást-, csőbarnítást** jutányos árban 287

jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobb minőségű **fegyvereket, revolvereket, sörétet, töltényeket** és minden e szakmába vágó **czikkeket**, a legjutányosabb árak mellett.

PAPP KÁLMÁN

arany-, ezüst- és ékszer-műhely

Aradon, Fábíán-utca 12. (Bonts-ház)

Elvállal arany-, ezüst- és ékszer-munkákat, továbbá **egyházi felszerelések** ujonnan készítését vagy átalakítását és új-átaranyozását jutányosan és pontosan. 206

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden **uri és egyenruháknak** a legjobb divat és előírás szerinti a legjobb anyagból való elkészítésére, **jutányos árak, pontos és gyors kivitelben.** Ugyazintén **javítások, átalakítások** jutányosan elfogadtatnak. A n. é. közönség pártfogását kérem

185

illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Végh István

épület és díszmü-bádogos

Aradon, Boros Béni-tér 10.
(Nádor-utca sarkán.)

Elvállal mindennemű ornamet épület bádogos és templom-toronyok fcdését, továbbá **vízvezeték munkálatokat, fürdőszobák felszerelését, konyha berendezéseket, u. m. closet és csőrepedés javításokat, úgy helyben, mint vidéken** a legjutányosabb árak mellett, pontos és gyors kivitelben. 573

Biedl József

szobafestő és mázoló, fa- és márvány imitáló

ARAD,

Vörösmarty-u. 3. (a színházal szemben.)

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, kényesebbb

szobafestést

is, valamint mázolás és mindennemű **kül- és belső lak imitálását** (loderozást) a legszebb és legizlésebb kivitelben,

jutányos árak

mellett.

Elvállalom lakásoknak **poloska és feregmentessé tételét,** teljes jótállás mellett. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 197

Varrónó,

aki a legkompikáltabb toltettek

elismert jó izléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szives megkeresések: **Kápolna-utca 2 sz ajtó 4.** 265

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a **mü- és díszfestészet** terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termék, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arczkép, táj- és genrekek művészi kivitelben való megfestését. 588

Vázlatok és költségvetések kívánatra készíttetnek.

Feltűnő újdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1602

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Csakis a legjobbat!**Porter**

Vilmos

Nagy

Áruháza

a

Szabadság-téren

ajánlja

Czipő

különlegességeit

Férfiak,

Hölgyek,

Gyermekek

részére.

324

Telefon.

Választék
házba küldve
késő estig!**324**

Telefon.

Választék
házba küldve
késő estig!**STERN M. A.**

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.